

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 1800-20-18-18

י"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 94

כל סדרי הישיבה זה זכות להצלחה, בדוק ומנוסה, סדרי הישיבה - התפילה בזמן בישיבה, הסדר, סדר התפילה וסדר הלימוד, עד מנחה ועד מעריב, כל הסדרים, מי ששומר סדרי הישיבה רואים סייעתא דשמיא מיוחדת ויש הצלחה! ככה זה, למה? זה זכות, זה הזכות, זה זכות מיוחדת בסדרי הישיבה

פרקי הדרכה והכוונה שנאמרו ממרן ראש הישיבה רשכבה"ג רבי גרשון אדלשטיין שליט"א לעולים מישיבה קטנה לישיבה גדולה, ולכל בן ישיבה

ללכת לישון בזמן, שמחר יהיה רענן, שלא יהיה עייף

ועוד דבר, ללכת לישון בזמן, שמחר יהיה רענן, שלא יהיה עייף, שיקום לתפילה בזמן, שירגיש טוב, שהשכל יהיה בהיר, זה דבר חשוב מאד, ללכת לישון מוקדם, בזמן, זה גם דבר חשוב. יש רמב"ם שמי שהולך לישון לשם שמים אז הוא עובד השם במה שהוא ישן, כך כתוב ברמב"ם בהלכות דעות, השינה שלו היא עבודה

אז העצה היא כפי שידוע שבדוק ומנוסה, לומדים פעם ראשונה רק עם רש"י בלי תוספות, להתחיל, ולמחר חוזרים עוד פעם עם הרש"י, ובעוד יום - ביום שלישי חוזרים עם תוספות. מישיבה קטנה כשבאים לישיבה גדולה אז זה כבר סדר אחר של לימוד, צריכים להכין. בישיבה מסבירים, בשיעור מסבירים ונותנים לו, כל דבר התלמיד קורא והרב מסביר, על כל פנים עוזרים לו, אבל פה צריך לבד להכין את הגמרא, כדי שיוכל להבין את השיעור, צריך להכין. ולהכין לבד, להכין, גמרא רש"י ותוספות, זה לא פשוט. אז העצה היא כפי שידוע שבדוק ומנוסה, לומדים פעם ראשונה רק עם רש"י בלי תוספות, להתחיל, ולמחר חוזרים עוד פעם עם הרש"י, ובעוד יום - ביום שלישי חוזרים עם תוספות, וביום רביעי עוד פעם עם התוספות, ואז יוצא הכל ברור, ככה זה. כל חזרה מוסיפה גם בפשט וגם בהבנה, החזרה מוסיפה גם הבנה, זה דבר ידוע. זה ההכנה לשיעור, וזה חשוב שיהיה בכמה ימים, בכל יום, עוד יום ועוד יום. ויש עוד חזרת השיעור, שזה צריך להיות באותו היום של השיעור, אחרי הצהריים או בסדר שלישי - אבל באותו היום לחזור על השיעור, והחזרה מוסיפה בהירות, יותר מבינים, יותר מובן מאשר בשיעור, זה החזרה, החזרה זה דיבוק חברים.

למקום, כי זה לשם שמים השינה שלו, לצורך עבודת השם למחר, אז הוא עוסק במצוה. אבל יש יצר הרע של 'ריבוי' שיחה, כך הטבע, אבל ברוב דברים לא יחדל פשע. ואפילו ללמוד מאוחר, התפילה תהיה כבר - הוא יהיה עייף בתפילה, וזה לא כדאי, כמו שהרמב"ם אומר.

יש שימוש חכמים ויש גם דיבוק חברים, דיבוק חברים זה כשחוזרים על השיעור

ויש עוד דבר, שנוגע לתלמידים, שימוש חכמים, לדבר עם הרבנים, לדבר מה שיותר עם הרבנים, כל מה שלא מובן, קושי או חוסר הבנה, לדבר עם הרבנים של הישיבה, אז יש שימוש חכמים! יש שימוש חכמים ויש גם דיבוק חברים, דיבוק חברים זה כשחוזרים על השיעור, או גם בהבנה דיבוק חברים, יש גמרא הרבה למדתי מרבתי, ומחברי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולם, איך זה יכול להיות? מרבתי זה מובן, אבל מחברי יותר מרבתי? ומתלמידי יותר מכולם? הפשט ככה, בודאי, הידיעות מקבלים מהרב, ידיעות, אבל ההבנה - בשעת השיעור ההבנה היא שטחית, זה לא ההבנה האמיתית, ומחברי בדיבוק חברים כשחוזרים על השיעור ההבנה היא עם יותר בהירות, זה הדיבוק חברים. הכל נוגע למעשה עכשיו, שעוברים לישיבות גדולות, באלול עוברים, זה נוגע, אז החזרה, הדיבוק חברים, מוסיף בהירות בהבנה, יותר מרבתי! ומתלמידי יותר מכולם, שהתלמידים שואלים שאלות שהרב בכלל לא חשב עליהם, ושייך גם תלמידי ורבתי בין שני חברות, אחד יכול להיות 'רב' והשני יכול להיות 'תלמיד', אז יש פה שימוש חכמים וגם תלמידים, וגם דיבוק חברים יכול להיות, יכול להיות גם זה וגם זה, הכל יכול להיות, בציבור הכל שייך.

אז זה הענין של מתלמידי יותר מכולם, זה הדרך הטבע ככה, אבל זה גם זכות, בזכות שהוא עוזר, שהוא מלמד, הכל תלוי בזכויות, ובזכות שהוא מלמד הוא זוכה לסייעתא דשמיא בהבנה, מידה כנגד מידה. ובכלל, זה הכלל, שהכל בידי שמים, כל מה שקורה זה בידי שמים, אם זה קושי או שזה טוב, בידי שמים עושים את זה, וכל דעביד רחמנא לטב עביד, גם קושי זה לטובה, מה הטובה? אני לא יודע, זה לטובתי ואני לא יודע למה, אבל זה לטובתי! אפשר על ידי התבוננות למצוא את המידה כנגד מידה, שייך, על כל פנים זה ברור שזה לטובתי. לכן יש גם עוד דבר בזה, לאיזה ישיבה ללכת, אם רוצים ללכת לישיבה הזאת ושם לא מקבלים אותנו, לעשות לחץ לדרוש ולהלחץ בכוח שיכניסו אותנו - אין הצלחה! כיון שזה לא בידי שמים, אם מן השמים מעכבים סימן שזה לא כדאי, גם בישיבות וגם בסמינרים, אותו הדבר, מן השמים נותנים לכל אחד מה שלטובתו, מכוונים אותו מה שטובתו, ולעשות מאמצים נגד מה שנותנים בשמים? נגד מה שזה לטובתי? זה לא יתכן דבר כזה.

אם אתה עושה מה שאתה חייב - אז יהיה לך שם טוב
לפעמים יש קשיים, אז כדאי להתיעץ עם מישהו איך לצאת מן הקשיים, יש כאלו שיש להם סייעתא דשמיא ליעץ.

ויש עוד דבר, טלפון, יש היום טלפון בכיס, טלפון כשר, אין שם דברים אסורים, אבל זה גורם בטלה, זה גורם בטלה, להתקשר למשפחה, לחברים, ויכול להיות גם לשון הרע יכול להיות וגם רכילות יכול להיות, זה דבר שלא כדאי להחזיק טלפון, לא כדאי, זה גם בטלה וגם יכול להיות גם דברים גרועים.

ואם יש געגועים, הגעגועים עוברים, אם יש געגועים לבית, הגעגועים עוברים, זה קשיים כאלה שעוברים, הכל ניסיונות, כל קושי זה ניסיון ואחר כך זה עובר.

יש גם שצעירים רוצים לקנות 'שם טוב' בחברה, שם טוב בחברה על ידי... שם טוב שיהיה לו, וזה לא שייך, זה רק יצר הרע, ויש גמרא מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך, לפי המעשים, אם אתה עושה מה שאתה חייב - אז יהיה לך שם טוב, ואם אתה עושה לא מה שאתה חייב - יהיה שם רע, הכל בידי שמים.

כל סדרי הישיבה זה זכות להצלחה, בדוק ומנוסה

ועוד דבר חשוב לצעירים, סדר המוסר שבישיבה, לימוד המוסר, סדר המוסר זה לא נוגע רק לבחורים, גם לכל אחד ואחד זה חשוב, מי שיש לו קביעות יום יומית ללמוד מוסר, ועוד דבר: מוסר שמשעמם זה לא משפיע, מוסר שמעניין, ובצורה שמעניינת, יש ספרים, חובות הלבבות, שערי תשובה, וגם מסילת ישרים, וארחות צדיקים, הספרים האלה המקובלים שיש בהם הרבה דברים מעניינים, כל אחד מה שמעניין, אז מה שמעניין משפיע, זה לא משפיע מיד אבל זה משפיע. אז לכן הסדר מוסר שבישיבה זה לא מידת חסידות, זה תועלת גדול וחשוב מאד.

סיפרתי כבר את הסיפור מה שהיה, שאחד היה לו קשיים ולא היה יכול ללמוד, הוא היה צריך לעבוד, היה איזה סיבה מצד המשפחה שהוא היה צריך לעבוד, אבל בלילה הוא היה בא לסדר שלישי בישיבה, ללמוד מוסר, לפני מעריב ללמוד מוסר. ושאלתי אותו למה, ואמר: אני מרגיש שזה מחיה אותי! הוא למד כל יום חצי שעה מוסר ככה, ומה היה הסוף? היה סייעתא דשמיא שכבר הפסיק לעבוד, ונכנס לישיבה קטנה, הוא היה בגיל ישיבה קטנה, וגמר את הישיבה קטנה והלך לישיבה גדולה, והיום הוא מזכה הרבים, בתורה וביראת שמים, בזכות החצי שעה מוסר, שזה נותן לאדם זכויות עצומות, חוץ ממה שזה חיים יותר מאושרים, כבר סיפרתי הרבה, אם יש איזה קביעות יום יומית ללמוד משהו מוסר, אז הבית הוא בית עם חיים מאושרים, בבית האווירה נעימה בבית. זה לא מידת חסידות.

ועוד דבר, כל סדרי הישיבה, כל סדרי הישיבה זה זכות להצלחה, בדוק ומנוסה, סדרי הישיבה - התפילה בזמן בישיבה, הסדר, סדר התפילה וסדר הלימוד, עד מנחה ועד מעריב, כל הסדרים, מי ששומר סדרי הישיבה רואים סייעתא דשמיא מיוחדת ויש הצלחה! ככה זה, למה? זה זכות, זה הזכות, זה זכות מיוחדת בסדרי הישיבה, ובזה הוא מזכה, זה זיכוי הרבים גם כן, כשהוא מחוזק הוא מחזק עוד אחרים, הוא משפיע על אחרים.

אז זה הכל כללים כאלה שבשביל צעירים שבאים לישיבה גדולה זה חשוב מאד שיידעו מזה, שיקיימו את זה, ובעזרת השם נזכה

אצל בחורים שאוכלים בחדר האוכל, מדובר בנקודה רגישה במיוחד... ישנם כאלו, שתמיד ישאירו לאחרים את המנה הגדולה יותר... אולם ישנם כאלו שתמיד ידאגו קודם כל לעצמם, ואילו לאחרים? הלוואי שיישאר משהו... ישנם כאלו שמגיעים לחדר האוכל בדיוק ברגע בו הוא נפתח, בעוד אחרים מגיעים בנחת...

הגאון רבי שלמה קניבסקי שליט"א ראש ישיבות קרית מלך תפארת ציון,
בהדרכה יחודית ומרתקת לבני הישיבות

אבי מורי (שליט"א) זיע"א, סיפר לי פעם בשם הגה"צ ר' דב יפה זצ"ל, ששאל פעם את מרן ה'חזון איש': "כמה זמן מותר 'להתבטל' באמצע הסדר?". כלומר: אם בחור מרגיש צורך 'להתאווור' או 'להשתחרר' בעיצומו של סדר הלימוד, כמה זמן יכול הוא להקדיש לכך?

מרן ה'חזון איש', לא השיב תשובה ברורה על שאלה זו. הוא רק אמר בקיצור: "עד שאתה מרגיש שזה מוגזם!"... כלומר: אלו דברים שאין להם שיעור... כל אחד ואחד, יודע ומכיר את עצמו... כל אחד ואחד, יודע מרת נפשו... כל אחד ואחד יכול להעריך את הצרכים שלו... אבל דבר אחד בוודאי צריך: שהדברים יעשו מתוך חשבון! מתוך הכרה! מתוך מחשבה ומודעות! שהזמן לא 'ברח' בין האצבעות, אלא יהיה מחושב ומתוכנן היטב!

למעשים נמהרים, שמאחוריהם, לפעמים, מסתתר היצר הרע בכבודו ובעצמו...

לפעמים, היצר הרע משכנע בחור לשבת וללמוד לילה שלם בהתמדה... כן... ללמוד! הוא אפילו מוכן שהוא ילמד ברציפות, מבלי לבטל רגע כמימריה... מדוע הוא מוכן לכך? האם הפך את עורו לפתע? האם היצר נהיה צדיק וירא שמים ביום בהיר אחד? ממש לא... אבל היצר הרע יודע היטב, שאחרי לילה אחד בלי שינה - הבחור היקר הזה יאבד שבוע או שבועיים שלמים של לימוד! הוא יודע לעשות את ה'חשבונות' הללו היטב, והוא מבין בדיוק מה משתלם לו...

או למשל, בחור שלומד בלא הפוגה, על חשבון שעות האוכל, על חשבון שעות המנוחה, על חשבון כל מיני צרכים אחרים - פיזיים או רגשיים... לכאורה, נראה שהוא מתמיד גדול... אבל לפעמים, מאחורי ההתמדה המופלאה הזו - עומד לא אחר מאשר היצר הרע בכבודו ובעצמו, שמבין טוב מאד שאם יביא את הבחור עד לקצה, ויערער את יציבותו הנפשית - הוא ירוויח בכפל כפליים בטווח הארוך: שכן הבחור היקר הזה לא יחזיק מעמד ברמת ההתמדה שקיבל על עצמו, ובסופו של דבר יקרוס ויתמוטט - מה שיהיה כרוך

בביטול תורה למשך זמן ממושך...

המסקנה היא, שבכדי להיות באמת מאוכלי שולחנו של הקדוש ברוך הוא, בכדי להיכלל באותם אשר 'קרבו אלי בברחי' - עלינו לפעול במתינות ומתוך שיקול דעת: יש לאכול בשעת האוכל; יש לנוח בשעת המנוחה, יש לישון בשעת השינה, ואפילו צריך להתאווור בזמנים המתאימים לכך...

ועדיין, ישנן שעות רבות שיכולות להיות מנוצלות יותר! עדיין, ישנן שעות שהן בבחינת 'מת מצוה', וניתן למצוא בהן יהלומים! עדיין, ישנן שעות בהן הקדוש ברוך הוא כביכול במצב של 'ברחי', ובהן ניתן להתקרב אליו יתברך באופן נפלא!

כידוע, ה'סטייפלער' היה עושה חשבון פשוט:

ביממה - ישנן עשרים וארבע שעות. מתוכן, במצב אידיאלי, יש להקדיש שמונה שעות לשינה, כפי שמצאו דורשי רשומות רמז בדברי הפסוק (איוב ג', י"ג): "כִּי עֲתָה שָׁכַבְתִּי וְאֶשְׁקֹט יִשְׁנֵי אֶזְרִי לִי" - 'אז' - בגימטריא שמונה. מלבדן, שעתיים נוספות מוקדשות לשלשת התפילות שביום, ועוד שעתיים - לצרכים נוספים: אוכל וכיוצ"ב. נשארו אפוא שתיים עשרה שעות פנויות ביממה! ובכן, מה עם שתיים עשרה השעות הללו? כיצד הן מנוצלות?

אם השעות הללו מנוצלות עד תום, מה טוב. אין ספק, כי בחור או

האם האדם יודע כיצד לברך ברכות התורה? הלא הגמרא במסכת בבא מציעא (פ"ה, ע"ב) אומרת שבית שני נחרב משום שבני אותו הדור לא בירכו בתורה, וכבר ביאר רבינו יונה שם במקום (הביאו הר"ן בנדרים), שהתורה לא היתה חשובה בעיניהם מספיק בכדי שיברכו עליה!

כלומר: ברכות התורה אמורות לשקף את ההערכה שלנו לתורה ואת ההכרה בחשיבותה! ובכן, האם אכן כך הדבר? האם ב'אשר בחר בנו', האדם מודה באמת על שבחר בעמו ישראל מכל העמים ונתן להם את תורתו? או שבלבו הוא מרגיש, כי טוב יותר היה אילו לא ניתנה לנו התורה?

ומה עם פסוקי דזמרה? האם האדם חושב על המילים שהוא מוציא מפיו? הרי מדובר בשבחיו של הקדוש ברוך הוא! אנו משבחים את בורא העולם על כל פרט מהנהגת הבריאה! אילו היה האדם שם לב למה שהוא אומר, אמירת פסוקי דזמרה היתה אמורה לארוך לפחות חצי שעה, אם לא יותר...

וברכות קריאת שמע? וקריאת שמע עצמה? הלא מדובר על מצוה מדאורייתא! האם אנו בכלל זוכרים זאת? האם האדם מתייחס לקריאת שמע באותו כובד ראש שבו הוא מתייחס למצות 'זכור', למשל? והאם הוא שם לב למילים שהוא אומר?

ומה עם שמונה עשרה? הלא מעיקר הדין, אדם שלא כיוון בברכה ראשונה - לא יצא ידי חובה! האם אנו שמים לב לכך? האם מישהו יכול להיעיד על עצמו, שהוא מכון בתפילת שמונה עשרה מתחילתה ועד סופה? ואפילו בברכה ראשונה... האם יש מישהו שמכוון בה מתחילתה ועד סופה? האם מישהו בכלל למד פעם את משמעותה של הברכה הראשונה? אולי בראש השנה, אנו מציצים בביאורי המילים שבמחזור... אולם במהלך השנה, האם ישנו מישהו שמקדיש לכך תשומת לב?

ולאחר מכן, בחר ניגש לאכול... הוא נוטל ידיים ואומר: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו..." האם האדם המצוי יודע בכלל איך נוטלים ידיים כדין? אבי מורי (שליט"א) זיע"א, סיפר כי פעם השתתף עם מרן ה'חזון איש' בסעודת מצוה כלשהי, ולאחר שנטלו ידיים - אמר לו ה'חזון איש': "אתה רואה את כל האנשים הללו שנטלו ידיים? אפילו אחד מהם לא נטל ידיים כדין!". ומה עם ברכת המוציא? האם אנו יודעים את כל ההלכות הנוגעות לברכה ולבציעת הפת? האם פעם

אברך שמנצל שתיים עשרה שעות ביום ללימוד - נמנה על אוכלי שולחנו של מלך מלכי המלכים, עם אותה קבוצה מצומצמת של 'קרבנו אלי בברחי'. אולם אם לא - הרי שזה המקום לערוך חשבון נפש, ולב יודע מרת נפשו... כל אחד ואחד מאיתנו יודע היכן 'מתבזבזות' ו'מתפוגגות' אי-אלו שעות מדי יום ביומו...

אין זה אומר בהכרח, שבחור שאינו לומד שתיים עשרה שעות ביום - הוא 'בטלן'... חלילה! לפעמים בחור מרגיש, שהוא צריך יותר זמן למנוחה. או מעט זמן לשחרור והתאווררות במשך היום, וזה בסדר! זה בסדר - בתנאי שהדבר נעשה מתוך מודעות: שהוא יודע בדיוק מדוע ולשם מה הוא הקדיש את השעות הללו... אבל כשהשעות חומקות סתם כך 'בין האצבעות' - זו כבר בעיה... ואת המציאות הזו - יש למגר ככל שניתן...

כשאדם רוצה להיות 'אדם מוסרי'

כשאדם רוצה להיות 'אדם מוסרי', עליו להכיר את מקומו, להכיר במעלותיו, אך באותה מידה להכיר בחסרונותיו... אנשים מסתובבים ברחוב, ומרגישים שהם מושלמים לגמרי: הם הרי קמים בבוקר, מתפללים, לומדים סדר ראשון, סדר שני, סדר שלישי, מה יש לומר? שלימות מוחלטת...

אבל כשאדם כזה פותח ספר מוסר, ובוחר באופן אמיתי האם הוא מתקדם אל עבר התכלית שלו, ובאיזו מידה - הוא כבר מגלה שהוא רחוק מאד מהיעד... הוא בכלל לא בכיוון...

הוא אמנם קם בבוקר והתפלל... אבל איך נראתה התפילה שלו? האם הוא הגיע כמה רגעים לפני התפילה, בכדי להספיק להכין את עצמו לקראת התפילה ולחשוב על כך שהוא עומד להתפלל לפני מלך מלכי המלכים? האם בפסוקי דזמרה הוא חשב על המילים שהוא מוציא מפיו? האם בברכות השחר הוא באמת התכוון להודות לבורא העולם על כל החסדים שגמל עימו? ובכלל, האם הוא אמר את הברכות בקול - וזיכה מישהו לענות אמן, או שהוא בירך בשקט, בינו לבין עצמו?

חס וחלילה, שלא נדע מצרות, כשאדם חולה ותפקודו של אחד מאיבריו נפגם - הוא כבר מבין היטב את המשמעות של 'פוקח עיוורים' ו'מתיר אסורים'... אולם האם הוא זוכר להודות על כך גם כאשר הוא בריא ושלם?

המשך בעמוד 20

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-17

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

הנער בן הארבע-עשרה ישב מול ראש הישיבה, הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל, והמתין בהתרגשות גדולה למבחן הקבלה לישיבה. הנער הריץ בראשו את עיקרי הסוגיות שלמד, כהכנה אחרונה לקראת המבחן הגורלי שיקבע את עתידו ויעצב את חייו. ואז אמר לו ראש הישיבה: "רצוני לשאול אותך שתי שאלות בלבד"

ממבחן הקבלה לישיבה אצל הגר"ש שקאפ נלמד על מידת החסד בחודש אלול

חיים ברגר

הרגע המיוחל הגיע. הנער בן הארבע-עשרה ישב מול ראש הישיבה, הגאון רבי שמעון שקופ זצ"ל, והמתין בהתרגשות גדולה למבחן הקבלה לישיבה, שציפה לו כל-כך. זה היה כאשר הוריו החליטו לשלוח אותו ללמוד בישיבת 'שער התורה', בעיר גרודנא (הורודנא) שבבלרוס. הרב שקופ, שכינויו בעולם התורה היה 'ר' שמעון', נקרא לעמוד בראשה על ידי הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי, ושימש בתפקיד זה עשרים שנה. לא היה קל להתקבל לישיבה, ורק תלמידים מובחרים התקבלו. הנער הצעיר התכונן היטב לקראת מבחן הקבלה. הוא שינן שוב ושוב את דפי הגמרא שעליהם ביקש להיבחן, וידע לחזור עליהם על-פה, עם פירוש רש"י ותוספות.

משפחתו הייתה ענייה כל-כך, שלא יכלה לקנות לו כרטיס נסיעה ברכבת. הוחלט שהנער יצעד ברגל, בדרך שתארך שבוע-שבועיים. הוריו ציידו אותו במעט מזון והדריכו אותו שכאשר יאזל האוכל שברשותו, יבקש עזרה מיהודים שיפגוש בדרך. הם הרעיפו עליו ברכות חמות ונפרדו ממנו בדמעות.

הנער יצא לדרך הארוכה. בשעות היום צעד, ואת הלילות עשה ביישובים שהיו בדרך. בהעדר פרוטה בכיסו לא חשב על לינה בפונדק. את הלילות העביר על ספסלי בתי כנסת. בלילה שבו לא מצא מקום ללון, ישן על האדמה הקרה בפניה כלשהי.

המזון שברשותו תם כעבור כמה ימים, והוא עשה כעצת הוריו ופנה אל יהודים טובים. הללו סייעו לו כמיטב יכולתם והעניקו לו פרוסת לחם או פרי, שבהם שבר את רעבונו.

בדרך הארוכה עבר הנער תלאות רבות. גם חוויות מסוכנות חווה. ליבו היה מלא חששות: האם לא יתעה בדרך? האם יצליח להשיג אוכל? ואולי בכלל ייכשל במבחן, ויאלץ לעשות שוב את הדרך המייגעת והמפחידה, בבושת פנים?

את חששותיו הרגיע על ידי חזרה של דפי הגמרא שהכין. הנער שינן בראשו שוב ושוב את דפי הגמרא, ואותיות הלימוד שריצדו לנגד עיניו העניקו לו מעט ביטחון ועידוד.

סוף-סוף, אחרי תלאות רבות, נכנס לעיר גרודנא, ועשה את דרכו

אל הישיבה. הוא היה עייף, תשוש ומורעב, אבל דפי הגמרא שהכין לקראת המבחן היו מסודרים במוחו להפליא. תלמידי הישיבה, שראו את הנער הצנום, כיוונו אותו למשרדו של ראש הישיבה. הנער גילה כי ה'משרד' אינו אלא מטבח הבית...

ראש הישיבה קיבל את הנער בחביבות והזמינו לשבת. הוא שאל לשמו והתעניין בעיירת הולדתו, ואז אמר לו: "רצוני לשאול אותך שתי שאלות בלבד".

הנער הריץ בראשו את עיקרי הסוגיות שלמד, כהכנה אחרונה לקראת המבחן הגורלי שיקבע את עתידו ויעצב את חייו. "שאלה ראשונה", פתח ראש הישיבה - "מתי אכלת בפעם האחרונה ארוחה חמה?"

הנער נדהם. ברגע הראשון התבלבל, ואולם זו אכן הייתה שאלתו של ראש הישיבה. הוא ניסה להשיב תשובה מדויקת, ולצורך זה נדרש לעורר את זיכרונו, שכן זמן רב לא באה ארוחה חמה אל פיו. לאחר הרהור ממושך השיב כי לפני שלושה שבועות אכל בפעם האחרונה ארוחה מבושלת.

ראש הישיבה שמע את תשובתו של הנער, קם ממקומו ואמר לו: "ראה נא, אין כוחי בבישול כזוגתי, אלא שהיא איננה כעת בעיר. תיאלץ להסתפק במה שאני יודע..."

לפעמים מלווים לא מעט חשש ותהייה. בתקופה זו בידינו להרבות במידת החסד, לסלול עבורם את הדרך, להקל עליהם את חבלי הקליטה, לדאוג לטובתם ולהצלחתם. נוסף למידת החסד, נזכה בכך שהשטייגן שלהם לכל אורך שנותיהם בישיבה, יזקף גם לזכותנו.

בואו נצעד בדרכו של מרן הגר"ש שקאפ זצ"ל בנתיב החסד אשר סלל עבורנו. נוכל לפקוח עין להתבונן מסביבנו, האם בחור פלוני הסתדר בפנימייה, אולי חסר לו משהו ובידינו לעזור לו? האם תלמיד אלמוני יש לו מקום בחדר האוכל או שהוא נדחק מעט הצידה והוא בוש לבקש? מעבר לעזרה וסיוע שבידינו להגיש להם, עצם האכפתיות בה הם יפגשו תעודד ותחזק אותם ותקל עליהם את המעבר החשוב מהמשמעותיים בחייהם.

דומה שאין כמו דבריו המלהיבים ולשונו המיוחדת של מרן הגרב"מ אזרחי שליט"א ראש ישיבת עטרת ישראל בספרו 'ברכת מרדכי' בהם הוא מתאר את הזכות המיוחדת הרובצת לפתחנו בימי אלול עם תחילת שנת הלימודים החדשה בהיכלי הישיבות הקדושות:

"אלול. תחילת 'זמן'. ישיבה חדשה. פנים חדשות. עולם חדש. עינים תוהות, משוטטות אנה ואנה. תהייה, חיפוש, נסיון התקרבות, קשירת קשרים, חברותא, פנימיה, חדר אוכל... שיחה ראשונה, שיעור יומי, שיעור כללי...

השלכת עוגן רוחנית, אדמומיות של בושא, חוורון של חרדה... תפילה ראשונה. שמע ישראל... ניגון נוגה של מוסר. "אתה חונן". דמעה פורצת...

מה חשובה וחיונית מילת עידוד. המרצה. נסיכת בטחון. ויותר מכל, קריאה נמרצת של "דין נצח", "דין נצח".

חדור אל מעשה מרכבת קליטתנו. נסוך בו ערבות וטעם. רומם ראשו. חגרהו בחישוקי בטחון. פתח שאיפתו. מרקוהו. צחצחנהו. הצעידהו.

ועיקר כל העיקרים:

עודדהו! המריצהו!

קרא בקול:

"דין נצח", "דין נצח!"

בלי שהיות החל ראש הישיבה לבשל לנער בן הארבע-עשרה ארוחה חמה...

הנער נדהם. אפילו את אביו לא ראה מעולם מבשל ארוחה, וכאן עומד ראש הישיבה בכבודו ובעצמו ומבשל עבורו! כשסיים ראש הישיבה את ההכנות הגיש לנער צלחת מלאה. הנער המורעב אכל בזריזות, וראש הישיבה מילא את הצלחת שוב, עד שהנער שבע.

כשסיים לברך ברכת המזון פנה אליו ראש הישיבה ואמר: "כעת אשאל אותך את שאלתי השנייה - מתי ישנת בפעם האחרונה במיטה?"

הנער נדהם שוב למשמע השאלה ולא ידע את נפשו לנוכח היחס האבהי שקיבל מראש הישיבה. גם את התשובה לשאלה הזאת לא ידע להשיב בדיוק, אבל מלמל משהו, שממנו היה אפשר להבין כי כבר שבועות רבים לא הניח את ראשו על כר.

ראש הישיבה פנה לאחד החדרים, סידר את המיטה שעמדה שם, וביקש מהנער לשכב לנחת. הוא כיסה את הנער בשמיכה ויצא מהחדר. הנער התשוש נרדם מייד והתעורר רק בבוקר. כשהביט ימינה ושמאלה גילה כי ישן על מיטתו של ראש הישיבה בעצמו. הוא לא נקרא למבחן נוסף. זה היה מבחן הקבלה שלו לישיבה! הנער הצליח בישיבה, עבר את אימי השואה והגיע לארה"ב. לימים סיפר: "כל משפחתי נכחדה בשואה האיומה. חוויתי תלאות רבות בהמשך חיי. מה ששמר את יהדותי במשך כל אותן שנים קשות היו שתי השאלות ששאל אותי ר' שמעון באותו 'מבחן קבלה' שהכניס אותי לישיבה".

שנת התעלות חדשה בפתח, בשעה טובה ומוצלחת. את היכלי הישיבות הקדושות פוקדים מאות רבות של בחורים חדשים אשר זה עתה באו בראשונה להיכל הישיבה הגדולה או הקטנה. היכלי התורה מלאים וגדושים ב'פנים חדשות', בחורים צדיקים ויקרים אשר עושים זה עתה את צעדיהם הראשונים בעולם הישיבות.

לא תמיד קלה עבורם הדרך. השלבים הראשונים עשויים להיות

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

פנה אפוא רבינו אל הילד: "למדת מגילה? חזרת? אתה רוצה שאשאל אותך משהו? טוב. מי המציא את האותיות הסופיות?" מרוב לחץ שכח הילד ונאלם דום. רבינו המתין שבריר רגע, ואז אמר "אוי, התבלבלתי, זו גמרא במסכת שבת"

מאוצרו של הגאון רבי שלמה לוונשטיין שליט"א על מעט מזעיר ממידותיו הטובות והמופלאות של שר התורה מרן הגר"ח קנייבסקי זיע"א

ביתו של רבינו היה פתוח לציבור. רבינו קבל קהל במסירות נפש במשך שעות רבות ביום ובלילה. גם הרבנית ע"ה מסרה את נפשה למען נשות ישראל ופתחה את ביתה לרווחה.

במשך שנים הם נהגו לצאת בקיץ לחופשה בת יומיים-שלושה בצפת. עד שגם חופשה זו התבטלה. ומדוע? סיפר לי הרב סמוטני, שלפני בין הזמנים נכנס אל רבינו רבי אברהם צבי טובי, שכידוע היה בן בית אצל מרן הרב שך.

כשנכנס אמר לו רבי אליהו מן: "אתה היית כל כך הרבה אצל הרב שך, ובוודאי אתה מכיר סיפורים רבים אודותיו. הואיל ורבי חיים אוהב לשמע סיפורים על הרב שך, ספר לו איזה סיפור מעניין ותחיה את נפשו".

וכך סיפר הרב טובי: פעם שאלתי את הרב שך, מדוע ראש הישיבה אף פעם לא יוצא למנוחה בבין הזמנים, הרי ממילא בתקופה זו ראש הישיבה לא אומר שיעורים?

ענה לי הרב שך: אני יושב בביתי, אנשים באים אלי ומספרים לי את צרותיהם. למי שאני יכול לעזור - אני משתדל לעזור. אך גם אלה שאינני יכול לעזור להם, בכל זאת, עצם הדבר שיש להם היכן לשפוך את הלב, זה קצת מנחם אותם ומקל עליהם. אם כן, איך אפשר לנסוע לנופש?! הרי אם אסע לנופש ויבואו אנשים ולא ימצאו אותי בבית, לא יהיה מי שישמע אותם".

כששמע רבינו את הסיפור, אמר: "אם כך, לא נוסעים יותר לצפת! נישאר בבית כדי לעזור לאנשים לשאת את סבלם". שאלתי את הרב סמוטני, האם הרבנית לא היתה זקוקה למנוחה? מדוע היא לא בקשה מהרב לנסוע? ענה לי הרב סמוטני: "אכן אמרו לרבנית שתבקש ממנו שלא לבטל את הנופש, אך היא אמרה שמאז שנישאה לרב לא ביקשה ממנו שום דבר..."

יראת השמים עם המידות הטובות ויגיעת התורה - כל השלימות היו ביחד, הם שגידלו את האדם השלם שהיכרנו, אדם שהגיע לפסגות נוראות, שאי אפשר לתארן".

בהזדמנות, כאשר נשאל מרן רבי מיכל יהודה ליפקוביץ אודות רבינו בצעירותו, ציין בין הדברים כי מרן היה אהוב על כולם כבר מילדותו. ובאמת אין פלא בדבר, שהרי מי אינו אוהב אדם שיש בו מידות טובות, ענווה, וכל יחסו אל הזולת הוא יחס של חיבה והערכה מלא בסבלנות!?

הוא היה בגדר סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. חוץ מתורה, עמקות וגדלות, מידותיו הטובות ניכרו בכל תחום. הקדושה, הענווה והמידות הטובות הלכו ביחד - לא היו כאן שני תחומים נפרדים. כדי להבין את אצילות מידותיו של רבינו אספר מעשה שארע לי עצמי -

באחד הימים בהם הגעתי אל רבינו השתרך לפני הבית תור ארוך שהגיע עד הרחוב. התור התקדם לאיטו, וסוף סוף נכנסתי אל החדר, וראיתי כי לפני ממתנינים עוד עשרה אנשים. תוך כדי המתנה נגש אלי הנכד ושאל אם יש לי שאלה לשאול את סבא. יש לי שאלה, עניתי, אבל יש הרבה ממתנינים בתור. "תשאל. תגש לשאול", דחק בי, סבא אוהב שאתה שואל". ניגשתי, אפוא, למרן, ואמרתי "יש לי שאלה".

מרן היה כולו תורה, יראת שמים ומידות. דמות האדם השלם. אפשר להצביע על ספר תורה ולומר: קיים זה מה שכתוב בזה. אולם גדלותו בתורה לא יכולה היתה להיות אלמלא המידות הטובות והמופלאות שלו. נכדו, רבי אליעזר שטיינמן, אמר: "הטוב הזה - זה מה שגידל אותו."

באחת בלילה אחרי מבצע הירואי רציני ביותר מצאנו את עצמנו, שני בחורים צעירים שעוד לא מלאו להם חמש עשרה, בפחד סמוי ובאומץ גלוי צועדים אל בית המדרש הקטן הסמוך לישיבה, אפלולית קידמה את פנינו ואחרי רתיעה של כמה שניות פסענו שנינו פנימה בעודינו נוטלים כל אחד ספר שערי תשובה מהישנים ביותר שמצאנו, בקולות וברקים התחלנו להגות בניגון ובשפתיים דולקות...

הסיפור המרתק על חיים יענקל, חברי הטוב והשותף שלי לכל מה עשיתי באותם ימי בחרות סוערים

מאת: הרב ישראל היימן

מוסר כמו שהמשגיח אומר בשיחות, לחזור בתשובה ברצינות ממש, לא סתם כמו שכולם עושים, לחזור בתשובה כמו בדורות של פעם, כמו בסיפורים של המשגיח.

עד שניסיתי להבין לאיזה סוג של חזרה בתשובה חיים יענקל מתכוון, הוא פרס בפני את משנתו הסדורה, מהיום בלילה, בשעת חצות המסוגלת, אחרי שכולם בפנימייה ירדמו אנחנו נתגנב מתחת האף של מדריך הלילה ונצא לבית הכנסת הסמוך, כבר בדקתי את העניין, יש שם תאורה חלשה שנשארת כל הלילה, וכמו בישיבות של פעם נלמד מוסר בחושך בהתלהבות באמצע הלילה, ככה בוודאי נגיע לתשובה אמיתית כמו שהמשגיח כל היום אומר, זה גם מיעוט שינה וסיגופים לקראת ראש השנה. שלל הטיעונים שיכנעו אותי סופית שתוך כמה לילות כאלו אנחנו הולכים להיות צדיקים גמורים שאפילו המשגיח אולי לא יוכל לעמוד במחיצתנו... באחת בלילה אחרי מבצע הירואי רציני ביותר מצאנו את עצמנו, שני בחורים צעירים שעוד לא מלאו להם חמש עשרה, בפחד סמוי ובאומץ גלוי צועדים אל בית המדרש הקטן הסמוך לישיבה, אפלולית קידמה את פנינו ואחרי רתיעה של כמה שניות פסענו שנינו פנימה בעודינו נוטלים כל אחד ספר שערי תשובה מהישנים ביותר שמצאנו, אם כבר אווירה אז עד הסוף...

אני לא כל כך מבוגר, יהיו כאלו שיאמרו שאני ממש צעיר לימים, אבל לפעמים נדמה לי ששנות דור חלפו מאז למדתי בישיבה עד היום. בזמני, בישיבה היה משגיח, בד"כ אדם מבוגר ורציני שקורות חייו הספיקו לו כדי להיות המטפל הרגשי והפסיכולוגי של כל בחורי הישיבה. משגיח קטן, אברכים וחונכים, הצחקתם אותנו, מה צריך? קוראים לבחור לשיחה חזקה, כזו שמיישרת את הראש ונותנת השקפה נכונה והכל מסתדר.

גם הבחורים היו מזן אחר, שיחה חזקה מהמשגיח חמור הסבר הייתה מספיקה להם, במקרים חמורים יותר או פחות הם היו צריכים עונשים מהסוג שהיום הס מלהזכיר אותם...

אחד מאלו היה חיים יענקל, חברי הטוב והשותף שלי לכל מה שהייתי ועשיתי באותם ימי בחרות סוערים, יחד שימחנו את העם.. ויחד תפסנו חיזוק כשהרגשנו שקצת עברנו את הגבול. חיים יענקל היה הנפש התואמת שלי, כמוני הוא היה בעל מרץ ורעיונות למכביר, וכמוני נפשו הייתה סוערת ומבקשת לעשות טוב ולהתעלות, רק שלא תמיד ידענו איך להוציא אל הפועל את הרצונות הטובים שלנו בצורה הנכונה ולפעמים התוצאות היו הרסניות, כאלו שבהחלט הצריכו שיחות או עונשים מהמשגיח הנערץ אותו אהבנו גם כשהיה כועס עלינו.

שנה אחת באמצע אלול, שבוע לפני תחילת הסליחות נכנס חיים יענקל לחדר באיזו הפסקת צהרים אפורה ופנה אלי בסערה, ישראל, עוד מעט סליחות, חייבים לעשות משהו, שנינו יודעים שיש לנו על מה לעשות תשובה השנה, איך ניגש ליום הדין ככה? בירכתי מוחי ניסיתי לחשוב האם חיים יענקל עשה היום איזה תעלול לבד, משהו שהצריך את המשגיח לשוחח איתו בנפרד ממני, תחושת בגידה התחילה לפעם בליבי אבל עד מהרה הבנתי שאין על מה, חיים יענקל עוד נמצא לפני התעלול, לא אחריו שאין לחששות על מה להיאחז. תשמע, חיים יענקל ניסה בפעם השניה לנער אותי מהרהורי הבגידה, אנחנו חייבים לקחת את עצמנו לידיים, ללמוד

עם דפים לבנים להפליא פתוחים לפניו, ציפינו למצוא שם ספרים מצהיבים בעלי שמות עמומים בארמית עתיקה אבל זו הייתה המציאות וכעת היינו סקרנים להחריד ומרוגשים עד לשד עצמותינו מהמעמד הנדיר, בשעה כזו מאוחרת אחר חצות בעזרת הנשים שני בחורים צעירים במחיצתו של הישיש הפילאי ממתנינם למוצא פיו.

ר' אלעזר משה סקר אותנו מכף רגל ועד ראש וחיך חיוך נסתר מתחת לשפמו העבות, אז באתם ללמוד מוסר באמצע הלילה? מה חשבתם שיצא לכם מזה? חיים יענקל השתחרר ראשון מהקיפאון וענה במילים מגומגמות, לא... פשוט חשבנו... כלומר רצינו... זאת אומרת נראה לנו שיש לנו הרבה על מה לחזור בתשובה השנה... לא משנה כל כך... אז רצינו... כאילו זה היה נראה לנו... ככה זה נותן לנו ללמוד מוסר בצורה המקורית כמו שהמשגיח תמיד מספר לנו... הוא השתתק פתאום ואני שנדבקתי מהאומץ של חיים יענקל פתחתי את הפה בשביל להסביר אבל ר' אלעזר משה הניף את ידו וחיך שוב, כאומר הבנתי את העניין לאשורו, הוא המהם איזה מנגינה לא מוכרת כמה שניות ואז שאל אותנו, נו, ומה נראה לכם, איך באמת עושים תשובה? כמה זמן צריך לשבת כאן באמצע הלילה, ומה תעשו עם מה שתלמדו כאן?

הרב יראה, ניסיתי, אנחנו רוצים שהמוסר יכנס לנו חזק לעצמות, לתוך הנפש, ואז בעזרת ה' נעשה את כל מה שכתוב, ארבעה חילוקי כפרה עם ווידוי, אולי גם נקבל על עצמנו צום או משהו כזה...

אם חשבת שהרשמתי את ר' משה אלעזר עם הנאום הקצר שלי, החיוך שלו שרק הלך והתרחב מרגע לרגע הבהיר לי שהוא כנראה חושב קצת אחרת, הוא המשיך לזמזם את המנגינה ההיא עוד כמה שניות ארוכות שבעינינו היו נראות נצח.

כל הסיטואציה הייתה נראית לי באותם שניות כמו לקוחה מאיזה סיפור, לא האמנתי באותם שניות לעצמי ובראש עברה לי המחשבה הכי לא עניינית, שרק לא יספר למשגיח, נראה לי שהוא עלול לא להתרשם כל כך מהכוונות הטהורות שלנו...

ר' משה אלעזר היה ממוקד, הוא דווקא בכלל לא הביע זלזול בנו או בכוונות שלנו, אני מעריך מאד אתכם, הוא אמר לנו, בחורים

בקולות וברקים התחלנו להגות בניגון ובשפתיים דולקות, כל אחד מפינתו, את מילותיו הקדושות של רבנו יונה הפותחות את הספר הנלמד ביותר בימי האלול, חצאי משפטים בניגון נוגה ואנחות קולניות המשברות חצי גופו של אדם ליוו את לימוד המוסר הסוער, הרעיון התחיל למצוא חן בעיני, האווירה הקסומה והאפשרות לצעוק בלי צורך להרשים אף אחד (חוץ מאת חיים יענקל שהיה עסוק באותו דבר בדיוק...) רק הגבירו אצלי את המוטיבציה ואת הטונים, וחיים יענקל לא נשאר חייב, בעיקר בעניין של הטונים... עשר דקות בערך נמשכה האופוריה עד שחלון עזרת הנשים נפתח ומישהו משם אמר, מספיק בקול בשביל שנשמע אותו במהומה שיצרנו, 'בוחרמלעך'...

שנינו קפאנו באחת על מקומינו, תחזיות כמו שכן שהתעורר או יותר גרוע המשגיח שמי יודע איך נודע לו על התכניות הסודיות שלנו, עברו במוחינו בחלקיק השניה עד שבחלון עזרת הנשים הופיע ראשו של ר' אלעזר משה, הישיש הקדוש, אימה שיתקה אותנו, הפרענו לר' אלעזר משה ללמוד כנראה, אולי זה השעות בהם הוא לומד קבלה, מי יודע?!

ר' אלעזר משה היה הסוד הגלוי בשכונה, ישיש ושבע ימים, ר' הונגרית מתגלגלת על לשונו והוא הוגה ללא הרף בהתמדה שאין לה אח ורע, שמועות עקשניות סיפרו על חברות עלומות עם גדולי התורה בדורות קודמים, שמועות עוד יותר עקשניות דיברו על מונחים של גילוי אליהו ומופתים המתגלגלים תחת שולחנו בפעמים הנדירות בהם הוא הסכים לפתוח את פיו שלא בדברי תורה ולברך את אי מי.

כמעט אף אחד לא שמע אותו מדבר בכלל, ואם כן היו אלו מילים קצרות ומדודות של תשובות, בעיקר מראי מקומות, לשאלות סבוכות שהנועזים שבתושבי השכונה העזו להניח לפתחו ולהפריע אותו מהתמדתו הניצחית.

ר' אלעזר משה סימן לנו באצבעו לעלות אליו לעזרת הנשים. ברגלים רועדות טיפסנו לשם, הבטתי על חיים יענקל הוא היה לבן כמו הקיר שלי, גם אתה חיוור הוא לחש לי, ככה בצעדים כושלים נכנסנו אל עזרת הנשים הקטנה, האמות שקצת התאכזבו כשגילינו 'רק' גמרא אחת פתוחה וספר רשב"א מהוצאה חדשנית

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

יכולים להאמין למציאות הבלתי נתפסת הזו, לנבזראדן הזה, הארכי רוצח, שטבח בימים ספורים כמעט מה שעשו אויבים אחרים רק לפני עשרות לא רבות של שנים בשש שנות שואה, עלו לא פחות לא יותר, הרהורי תשובה, כן כן, הרהורי תשובה, כשהוא עומד בתוך שלולית דם שמגיעה עד ארכובותיו הוא מהרהר על כך שאם על נפש אחת נתבעים כל כך הרבה אנשים להיהרג אז על כל מיליוני הנפשות אותם נטלתי בימים האחרונים על אחת כמה וכמה, והוא חוזר בתשובה, שם בתוך המקדש החרב, והדם שאותם הוא הרג באכזריות בלתי נתפסת לפני כמה דקות הוא מהרהר בתשובה...

הוא עוזב את הצבא, בורח ומתגיר, המציאות עולה על כל דמיון, אבל נבזראדן בשנה שלאחר מכן ישב בתשעה באב על שרפרף והתאבל על החורבן אותו הוא עצמו הביא, והגמרא אומרת שנבזראדן גר צדק היה, רש"י בקהלת על הפסוק "כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת" כותב שנבזראדן זכה להכנס לגן עדן...

אתם מבינים את המשמעות? אתם יכולים להכיל את המסר? בבת אחת נחתנו מירושלים החרבה אל עזרת הנשים של בית הכנסת השכונתי האפלולי, ואל ר' משה אלעזר שהחיוך, שנמחה מעל פניו בשעה שהוא תיאר בצבעים חיים את ירושלים ואת הטבח הנורא שב ועלה על שפתינו. יקרים שלי, אין צורך במבצעים הרואים שלא בטוח שיעזרו לכם, לא צריך להפוך את העולם, תשובה זה כאן בהישג יד, גם מתוך המצבים הנוראים ביותר, לא כל שכן לבחורים יקרים ובני תורה שכמוכם.

לעשות תשובה זה הדבר הכי פשוט שיש, זה רק צריך לבוא מתוך הנפש פנימה, מהמקום הכי אמיתי שלכם, זה צריך להיות רצון להשתנות וזה צריך להיות הרצון הכי חזק שתופס את כל חלקי הנפש, כשזה כך, אין צורך לערוך מבצעים, לא צריך לחקות משגיחים או אנשים אחרים, גדולים ככל שיהיו, זה בא לבד, מתוך מחשכי הנפש מגיעים אל המעמד הגבוה ביותר שהיהדות יודעת לספר לנו עליו.

במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. עד היום אין לי מושג איך חזרנו משם לשיבה ומה הייתה השעה בדיוק, עד היום אני לא יודע אם בכלל ישנתי באותו לילה, אבל עד היום אני יודע שאת שיחת המוסר הזו אני לא אשכח אף פעם!! (מעובד ע"פ מאמרו הנפלא של ידידי הרב איתמר טעפ שליט"א)

צעירים שחושבים על כיוונים איך להתעלות, איך לחזור בתשובה, שמגיעים למסקנה שהם צריכים לחזור בתשובה ופועלים בנידון, זה ראוי להערכה, רק שאני חושב שאתם קצת הולכים על משהו שלא כל כך יוביל אתכם אל היעד אליו אתם רוצים להגיע, גם כי השעות האלו לא יועילו לכם אלא רק יזיקו, וגם כי בכלל תשובה היא משהו אחר ממה שאתם מדמיינים.

ר' משה אלעזר ביקש שנשב, מהיכנסהוא הוא שלף בקבוק מים וכוסות ועודד אותנו לברך ולשתות.

האמת שעד לאותו רגע לא האמנו שר' משה אלעזר יודע לדבר יותר ממילים בודדות, כמעט אין מי שזכה בעשרות השנים האחרונות לשמוע ממנו משפטים שלמים ורצופים, לכן כל המעמד הזה הפתיע אותנו. מה שהמם אותנו לגמרי הייתה העובדה שר' משה אלעזר פתח אז בנאום שלם שאם בשבילו זה היה מאמץ בשבילנו הוא שינה את החיים לגמרי.

את נבזראדן אתם בוודאי מכירים, הוא התחיל בשקט, רב הטבחים שאם תפתחו את הגמרא במסכת גיטין או בסנהדרין באגדות החורבן ותנסו לצייר בעיני רוחכם את מה שמתואר שם לא תוכלו להישאר שווי נפש, נבזראדן שקיבל מנבוכדנאצר שלש מאות פרדות מלאות בפטישים כדי לשבור את חומת ירושלים ניסה וגם הצליח לשבור את החומות אחרי שלוש וחצי שנות מצור, אז הוא נכנס לירושלים וערך בה טבח עם נוראי שאי אפשר לתאר אותו לשכל אנוש מן היישוב, נהרות הדם בירושלים הנחרבת לא סיפקו את יצרו הפראי כשהוא פסע בסוף אל תוככי המקדש ומצא שם את דמו של זכריה הנביא התוסס, הנביא הקדוש שנהרג מאתיים חמישים ושמונה שנה קודם לכן הדליק מחדש את יצר ההריגה של היצור השפל הזה ובנסיון להשקיט את דמו הוא הורג עליו את שבעים ואחת סנהדרין גדולה ועשרים ושלושה סנהדרין קטנה, כשזה לא מועיל להשקיט את הדם המבעבע נבזראדן לוקח תינוקות של בית רבן, גם זה לא מועיל עד שהוא מסיים בשמונים אלף פרחי כהונה שלאחריהם הוא פונה אל הנביא זכריה ושואל אותו עד מתי הוא יתבע את עלבוננו וירצה את כפרת דמו, גם הוא הבין שזה יותר מידי, גם הוא כבר בא על סיפוקו החולני.

ר' משה אלעזר לקח נשימה ארוכה ועד שניסינו להבין את ההקשר לנושא המדובר הוא המשיך וקולו הלך וגבר, בשלב הזה קורה משהו שאלמלא חז"ל הקדושים היו מספרים לנו אותו לא היינו

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' **073-7078388** * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**מרגיש
לבד?**

אנחנו נקשיב לך!

בשמחת שבע ברכות לבן הגאון רבי אברהם יהושע סולוביצ'יק שליט"א - ראש ישיבת בריסק הסבו כדת של תורה כמה מגדולי תלמידיו ותלמידי חכמים מופלגים, במהלך השמחה ביקשו מהגאון שליט"א לשאת מדברותיו לכבוד המעמד אך הוא סירב באומרו שאף שהמילים 'לא הכנתי' הם פתיחה מפוארת לכל דרשה מוצלחת, אבל הפעם באמת אין באמתחתי דברים הראויים להיאמר בשמחה זו, כשרבו ההפצרות מצד המסובים...

הרבה פעמים בחור אומר לעצמו את צירוף המילים 'לא יכול', בוא נתבונן מה הוא יכול ומה לא

מאת: הרב ישראל היימן

אלול!!

כולם מדברים באלול על ההכנה ליום הדין, כולם מנסים להיכנס ובצדק לאווירת יום הדין הקרב ובא, ננסה לעמוד בשורות האלו על נושא קצת אחר, משהו שקצת מתפספס בימים אלו.

אלול תמיד הולך שלוב זרוע עם התחלה חדשה, כל צורב ובן ישיבה מתחיל מחדש, אלו ישיבה חדשה ואלו שיעור חדש, אלו עולים לקיבוץ ואלו נכנסים לכולל חדש.

להתחלה פנים רבות, יש שנלחצים ויש שרואים בה הזדמנות, הצד השווה שבהם שאת האווירה הזו אי אפשר להחדיר להם בחודש שבט למשל, אווירה של אלול, טוהר באוויר ריח של ספרים חדשים, רעש של סוגיות ומושגים נשכחים ולא מוכרים, וצריך לנצל, לא לתת לימים האלו לחמוק בלי למצות מהם את המירב האפשרי, להשתמש בכל הכוחות ובכל האפשרויות כדי לחרוט בציפורן שמיר את הימים האלו והשפעתם לכל השנה כולה.

הבחנה אחת מיני רבות צריכה להיאמר דווקא בימים של התחלה, בזמן בו כל אחד חותר בכל הכוחות ומחפש בכל פינות הנפש איך להגיע אל המקסימום האפשרי, בימים בהם בית המדרש גועש ורועש במלא הקיטור וברף התפוקה החזק ביותר, ננסה להתייחס דווקא אל המשפט שנשמע הכי לא קשור לתקופה הזו, ננתח אותו מזווית חיצונית מתוך מקום של חוזק ועוצמה, בחשיבה שכלית בלי עירוב של רגשות שליליים.

את המשפט הזה כל אחד מכיר ממקום של חולשה כללית או מקומית, דווקא כעת זו ההזדמנות לעבוד ולהבין מה טומן בחובו המשפט הזה ואיך ניתן להתמודד אתו נכון.

"אני לא יכול"

אני לא יכול ללמוד כל כך הרבה שעות, אני לא יכול להתפלל בריכוז כל תפילה, אני לא יכול לקום כל כך מוקדם בבוקר, אני לא יכול ללמוד חברותא עם פלוני.

הרבה סוגים של 'אני לא יכול' משתרבים להם למהלך החיים,

לפעמים בצדק והרבה פעמים לא כל כך בצדק, הבה ונצלול אל נבכי הסוגיא הזו וננסה לעמוד על עומק העניין.

בשמחת שבע ברכות לבן הגאון רבי אברהם יהושע סולוביצ'יק - ראש ישיבת בריסק הסבו כדת של תורה כמה מגדולי תלמידיו ותלמידי חכמים מופלגים, במהלך השמחה ביקשו מהגאון שליט"א לשאת מדברותיו לכבוד המעמד אך הוא סירב באומרו שאף שדרך הדרשנים כולם לומר בפתח דבריהם כי אין באמתחתם כלום, המילים 'לא הכנתי' הם פתיחה מפוארת לכל דרשה מוצלחת, אבל הפעם באמת אין באמתחתי דברים הראויים להיאמר בשמחה זו וע"כ אכבד אנשים אחרים בזכות לשמח חתן וכלה בדברי תורה המשובבים נפש.

כשרבו ההפצרות מצד המסובים נענה הגאון שליט"א ופתח בדברים, בפרשת בלק מובא דין ודברים בין בלעם הרשע לבלק המבקש לקלל את עם ישראל מפחד שהם יכבשו את ארצו, דבר מעניין מתחולל שם בוויכוח הזה כאשר בלק שולח את שליחיו לבלעם וזה האחרון מבהיר להם כי הוא לא יכול לקלל את עמ"י אלא הדבר אשר ישם אלוקים בפי אותו אשמור לדבר, בלק לא מת"אש ושולח את השליחים השניים וכאשר אף להם מבהיר בלעם שהוא אמנם קיבל רשות ללכת אבל לא יוכל לדבר אלא מה שתשים

לכל הקהל לפצוח בניגון לכבוד השמחה.

הרי לנו יסוד גדול העולה מדבריו של רבי אברהם יהושע סולוביצ'יק שליט"א, יסוד הנוגע לכל בן תורה בפרט ולאנשי העולם בכלל, ונדגים את הדברים:

לו יצוייר שיום אחד ייכנס אדם לבית המדרש ייגש אל אחד הבחורים ויבקש ממנו להיכנס בתחפושת פורימית לבית המדרש בעיצומו של סדר א' הסואן בסתם יום של חול, וודאי שהתשובה תהיה, אני לא יכול, מה קרה לך, מדוע שאני אשים את עצמי ללעג וקלס בעיני כל בני הישיבה?! אין סיכוי...

גם אם אותו אדם יציע תשלום של כמה מאות שקלים לבחור התשובה תישאר בעינה, אין סיכוי! אני לא יכול!!

גם אם התשלום יעלה לאלף שקלים או אפילו לאלפיים לא תשתנה התשובה, אבל ברור לכל אחד שאם הצעת התשלום תעמוד על סכום עצום של רבבת שקלים ויותר, הבחור דנן ינסה לעשות איזה 'טריק' שיאפשר לו לקיים את התנאי ולקבל את הסכום העצום כשהוא יוצא במינימום נזקים...

לעומת זאת אם הבקשה של אותו אדם מוזר מהבחור תהיה להזיז את קיר המזרח של הישיבה בחמישה סנטימטרים דרומה, אז לא יועיל כל סכום שהוא יציע, לא כסף לא זהב ולא כל צורת תשלום אחרת, הבחור פשוט לא יכול בפועל להזיז את הקיר, לא בסדר א' וגם לא בהפסקת הצהריים...

הנה לנו דוגמא ללא יכול אמיתי מול לא יכול מדומה.

ולעניינינו, הרבה פעמים בחור אומר לעצמו את צירוף המילים 'לא יכול', על כל מיני סוגיות ומצבים, אבל כמו שלמדנו, ישנו חילוק בין סוגי ה'לא יכול' שנאמרים כמעט על כל צעד ושעל, החכמה היא להבחין ביניהם, כאשר לא יכול הוא מסוג אותם לא יכול שבלק חשב עליהם, צריך פשוט להעמיד את התשלום מול העיניים, לבדוק מה אני מקבל תמורת אותו הדבר עליו אני חושב כעת שאני לא יכול לעשות אותו, במקרים רבים התוצאה תהיה 'אני כן יכול'... חישוב המאמץ מול התוצאה מברר לפעמים את היכולת האמיתית שלנו לעשות את המאמץ הנדרש.

ולפעמים הפוך, יכול בחור לשקוע בעשייה חסרת תועלת, לנסות דברים שאין לו באמת את היכולת להצליח בהם, באמת לא כל אחד יכול לעשות כל דבר, וכאשר הכוחות מתבזבזים לריק האכזבה גוררת ירידה וחוסר חשק גם במקומות בהם כן אפשר להצליח.

זהו חישוב חשבוננו של עולם, זוהי דרך טובה שיבור לו האדם, והצורה הנכונה היא לעשות את החישוב הזה דווקא עכשיו, מתוך מקום של חוזק ופרישקייט של התחלה, אז באמת יש אפשרות להגיע לחקר האמת, לאמוד נכון את הכוחות ולבצע בהצלחה גדולה את המשימות המוטלות על כל צורב ובן תורה.

**לו יצוייר שיום אחד ייכנס
אדם לבית המדרש ייגש אל
אחד הבחורים ויבקש ממנו
להיכנס בתחפושת פורימית
לבית המדרש בעיצומו של
סדר א' הסואן בסתם יום של
חול, וודאי שהתשובה תהיה,
אני לא יכול, מה קרה לך...**

ההשגחה העליונה בפיו, גם כעת בלק לא נרתע ולוקח את בלעם לסיבוב בין המקומות בהם אפשר לראות את העם הנבחר כשבכל מקום מחדש הוא מתאכזב לשמוע את הברכות בהם חפץ מלכו של עולם לברך את עמו חביבו.

בכל שלב מנסה בלק לפתות את בלעם בכבוד בכסף ובוזהב ללא גבול, ובכל מקום כזה בלעם מסייג את רצונו הכביר לקיים את רצונו של בלק במגבלה הבסיסית של חוסר האפשרות שלו לעבור על רצון בורא העולם, בסיום האירוע עומדים בלק הנזעם מול בלעם המובך ובלק גוער בו, "אמרתי כבד אכבדך ועתה מנעך אלוקים מכבוד".

ולכאורה הקושיה עולה מאיליה, מה מקום לכעס יש לבלק על בלעם, מדוע הוא מתפלא, הרי בלעם בכל שלב הדגיש לו את המצב, הוא לא נתן לו מקום לשגות באשליות לגבי הסיכויים לקלל את עם ישראל, ומה איפה המקום להתאכזב או לכעוס על בלעם בנושא זה?

אלא תירץ רבי אברהם יהושע, הוויכוח בין בלק ובלעם היה על משמעות המושג 'אני לא יכול'... בלק חשב שבלעם אומר אני לא יכול ומתכוון באמת להעלות את רף הדרישות, בעוד בלעם הבין שאני לא יכול במקרה דנן פירושו חוסר יכולת מובהק.

אם אתם חושבים, המשיך הגאון והסביר, שכשאני אומר שאין לי כרגע את האפשרות לומר דברי תורה לכבוד החתן והכלה וכוונתי שתרבו עלי בהפצרות הרי שאני עומד על כך שהאני לא יכול הנוכחי הוא פשוטו כמשמעו. בזה סיים רבי אברהם יהושע את דבריו וסימן

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הישיבה

אני לא יודע מה לומר, האמת שאני כן יודע, אבל אני מתבייש לומר את זה בקול. טעיתי! טעיתי! פשוט עשיתי טעות. שלוש שנים חתרתי להיכנס לישיבה הזאת, הייתי בטוח שכאן אוכל לצמוח ולהיות תלמיד חכם אמיתי. מסתבר שזאת היתה טעות מזעזעת...

הסיפור שלי מתחיל ביום השלישי של זמן אלול. למה דווקא ביום השלישי? כי רק אז הבנתי שיש בעיה.

ביום הראשון של הזמן, הייתי בעננים. אתם יודעים איזה קשה זה היה להתקבל לישיבת 'קרני יחזקאל'?

קודם כל, זה הצריך מאמץ מרוכז במשך כל שלוש השנים שלמדתי בישיבה קטנה, השתדלתי והתאמצתי להיות בין הבחורים הטובים בשיעור.

חוץ מזה, בשיעור ג', מתחילת השנה חזרתי על כל דבר שלמדנו, לפחות שש או שבע פעמים. רשמתי סיכומים, מחברות על גבי מחברות מילאתי בסיכומים. גם כתבתי שתי 'חברות' שפרסמתי בקובץ של הבחורים בשיעור שלנו, והתכוננתי במלוא המלץ לקראת המבחן.

בנוסף לכל האמור, יש לי את אבא שלי. ברוך ה' זכיתי באבא תלמיד חכם שמשמש כר"מ בישיבה מאוד חשובה, וכך יש לו כל מיני 'קשרים' שהוא יכול לסדר פה ושם בעולם הישיבות.

תכל'ס, אחרי כל המאמצים אכן הוזמנתי לבחינה, וברך ה' ידעתי מצויין, הר"מ שבחן אותי מאוד מאוד התרשם, ובאותו יום הודיעו לי שהתקבלתי לישיבה.

אני אומר לכם את האמת, לא היה מאושר ממני באותו יום. השתדלתי לא להתלהב יותר מדי, כי חלק מהחברים שלי לא התקבלו לישיבות שרצו, ונאלצו להתפשר וללכת לישיבות פחות טובות בעיניהם, אבל אני הייתי הכי מאושר בעולם.

זהו, מאז הייתי נרגש, וההתרגשות הזאת לא עברה, עד יומו השלישי של זמן אלול.

ביום הראשון הייתי בעננים, ביום השני או קצת ריחפתי בחלל החיצון, אבל ביום השלישי נפלתי ארצה בחבטה אדירה. בום! אני נמצא במקום שכנראה לא מתאים לי בכלל...

אני יושב עם המחברת שלי ומנסה לסכם את מה שלמדתי, אבל אני לא מצליח, כי אני לא מבין כלום. הר"מ מדבר בשקט, הוא משתמש ב'קודים' שאני לא כל כך מכיר, לומדים מסכת שאני בכלל לא למדתי בעבר...

אני מקווה שאף אחד לא מקשיב, אבל בשקט בשקט אני אומר לכם שגם החברות ששיבצו לי, לא מתאימים לי בכלל.

החברות של הבוקר מאוד קופצני, אני מתקשה לעמוד בקצב שלו

כשהוא קופץ מנושא לנושא, במקום להעמיק ולהבין את הנושא שבו אנחנו עוסקים כרגע.

אחר הצהרים יש לי חברותא עם ראש גאון שמתיישב ליד הגמרא, קורא את הדף, מבין הכל ואחר כך הוא משתעמם ולא מבין בכלל למה אני מקמט את המצח, זה הרי כל כך קל...

אני לא יודע מה לומר...

האמת שאני כן יודע, אבל אני מתבייש לומר את זה בקול.

טעיתי! טעיתי! פשוט עשיתי טעות. שלוש שנים חתרתי להיכנס לישיבה הזאת, הייתי בטוח שכאן אוכל לצמוח ולהיות תלמיד חכם אמיתי. מסתבר שזאת היתה טעות מזעזעת, עכשיו מאוחר מדי, לך

תתחיל להחליף ישיבה אחרי שכבר התחיל זמן 'אלול', זה הרי בלתי אפשרי בכלל, וזה יוציא לי שם רע וכולם יזכרו לי כל החיים שלא הצלחתי להסתדר בישיבת 'קרני יחזקאל'... לא נעים בכלל...

ביום השלישי הייתי מאוד מדוכדך, וגם ביום הרביעי והחמישי של זמן אלול. אבל אז, ביום החמישי, הלכתי לחשוב עם עצמי, נכנסתי לבית כנסת צדדי שנמצא בשכונה של הישיבה, שני רחובות משם, ישבתי ליד השולחן, בלי לפתוח ספר. לא באתי כדי ללמוד, רק לחשוב על הבור העמוק אליו נפלתי...

בבית הכנסת ישב יהודי מבוגר, לא הכרתי אותו ולא התייחסתי לעצם קיומו. הוא היה עסוק בשלו, שקוע בגמרא, ואני עסוק בשלי,

שקוע במחשבות.

אני לא יודע כמה זמן ישבתי ככה, אולי חצי שעה, אולי שעתיים. פתאום הוא התיישב מולי... הזקן, חייך אלי ושאל אותי 'מה נשמע'. אני התבלבלתי... "אמ... ברוך ה'...?", חצי דיווחתי על מצבי - חצי תהיתי על קנקנו של איש שיחי..."

היה לו זקן ארוך, ובאצבעות גרומות למדי, הוא שיחק בעדינות עם שערות זקנו...

"אז אתה לומד בישיבת 'קרני יחזקאל'? הוא שאל-קבע... ואני השבתי בחיוב..."

"כן, אני מכיר את הישיבה שלך, אומרים שזאת אחת הישיבות הטובות בארץ, ואני חייב להודות שאני מסכים עם הקביעה הזאת, אני יושב כאן כל יום ורואה בחורים נכנסים, כולכם בחורים מאוד איכותיים..."

הוא נעץ בי מבט, ואני הרגשתי שהוא מנסה לראות אם אני מסכים עם הקביעה שלו, או שאני חולק עליה...

אבל שתקתי.

"אתה מבין?", הוא הוסיף, "אין עוד הרבה ישיבות כאלו. אני מכיר היטב את עולם הישיבות, למדתי בצעירותי עם כמה מראשי הישיבות הגדולים היום, ואני עדיין בקשר ידידותי מאוד עם רובם..."

האמת שהסקרנות קצת ניצתה בי. מעניין מי זה האיש הזה, ואם הוא כזה אדם רציני, למה הוא מבזבז את הזמן שלו על שיחה סתמית עם בחור לא מוכר...

אבל אז הוא קילף מעלי את המסכה: "אתה לא מתלהב מהישיבה, אה?? אתה נראה לי מדוכדך. ככה נראה בחור שנמצא במשבר עמוק אחרי כניסה לישיבה גדולה..."

אני חייכתי במבוכה: "יש דבר כזה? משבר של כניסה לישיבה גדולה???"

הוא המשיך ללטף את זקנו והשיב לי בפסקנות: "בהחלט, כל מעבר עלול לגרום למשבר. זה מעבר מהחידוד לישיבה קטנה, מהישיבה קטנה לישיבה גדולה, וכן, גם אחרי החתונה יש לפעמים משבר". אחרי מחשבה הוא חייך והוסיף: "גם כשיוצאים לפנסיה עלולים ליפול למשבר... אבל זה עדיין לא נוגע אליך ב-50 השנים הקרובות..."

האיש הזקן קם, טפח קלות על שכמי לעידוד, ופנה לחזור לגמרא שלו. עכשיו כבר שמת לי לב שיש לו דפים שעליהם הוא כותב חידושים והערות בכתב צפוף. "יתכן שהוא עצמו ראש ישיבה, מי יודע? שווה לבדוק את זה..."

נשארתי ישוב על מקומי, והרגשתי הרבה יותר טוב. אני לא לבד, זה

לא רק אני, יש משבר כזה, ידוע ומפורסם. אז הנה, אני קצת שבור, אבל זה יעבור לי כמו שזה עובר לכולם...

אבל אחרי מחשבה נוספת החלטתי שהפעם אני אגש אל היהודי המבוגר ואשאל אותו על נסיבות המשבר ואיך גורמים לו לעבור מהר...

"למה בעצם זה קורה לי?", שאלתי אותו, "ואיך אני מתגבר על זה?". הוא הציע לי לשבת מולו והסביר: "כשבחור עובר לישיבה גדולה, הוא חווה קשיים שונים. קודם כל הוא הופך לבחור חסר מעמד. בישיבה קטנה הכירו אותך כבחור טוב, איכותי, למדן, מתמיד... בישיבה גדולה אף אחד לא מכיר. אתה צריך לבנות לעצמך את התדמית מאפס."

"בישיבה קטנה ידעת עם מי כדאי ללמוד חברותא, מי מתאים לך, באיזו שעה הכי קל לתפוס את הר"מ ולשאול אותו שאלה, ואיפה יש טלפון קרוב ונגיד שאפשר לשוחח דרכו בשקט ובלי הפרעה."

"עכשיו אתה במקום חדש, אתה לא מכיר כלום, אתה לומד לאט לאט להכיר את החברים, ועדיין אין לך ידידות קרובה עם מי מהם... זה קשה. ולכן מגיע המשבר הזה."

"אבל איך יוצאים מזה?", הקשיתי, "אני צריך לעבור ישיבה או מה?" שאלתי בחוסר הבנה.

והיהודי המבוגר ענה לי תשובה מאוד פשוטה: "כל מה שאתה צריך לעשות זה רק לחכות קצת. תוך כמה ימים כבר תראה שיש לך כמה וכמה חברים, אתה תראה שמתחילים להכיר אותך ולהעריך את ההשקעה שלך, תוכל להסתדר עם החברותא או להחליף ולמצוא אחד אחר שיכול יותר להתאים לסגנון הלימוד שלך, ובתוך שבועיים, כבר תהיה חלק בלתי נפרד מהישיבה ותהנה מכל רגע..."

"אבל עד שזה יקרה, אתה צריך למצוא לעצמך מקור לתחושת סיפוק גם בימים קרובים. לא סיפוק מהמעמד החברתי, לא סיפוק מהשאלה הטובה ששאלת בשיעור, אלא סיפוק ממשוהו טוב שעשית בשביל הקב"ה. תלמד כל יום שעה אחת לשם שמים, שעה של לימוד כדי ללמוד, בלי שום קשר לכל מה שמסביב, למשך שעה אחת תתנתק מהתחרות והשאלה החברתית, וכן יש לך מקום טוב או לא מקום טוב, והאוכל כן טוב או לא טוב, שעה אחת תקדיש נטו ללימוד לשם שמים, ותראה שזה ממלא אותך בסיפוק, ונותן לך מצברים מלאי כח ואנרגיה שיהפכו את כל שאר היום לשמח ומלא סיפוק."

עשיתי כדבריו של אותו זקן, והם עזרו לי מאוד. אחר כך ביררתי מי הוא ונודע לי שהוא אכן יהודי משכמו ומעלה, אבל העובדה שאני מספר לכם את הסיפור הזה, היא רק בגלל השינוי העצום שראיתי אחרי ששמעתי בקולו.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

כמו ששמת לב, הוא התחיל, אני לא בחור בטלן, אולי לא יפה שאני מדבר על עצמי, אבל חשוב לי שתבין את המצב, אני יושב ולומד די ברצינות, אפילו נחשב לאחד הבחורים המובילים בשיעור, שאלות טובות בשיעורים, חברות מצוינות, לא חסר לי כלום, אבל יש דבר אחד שמעיב על הכל...

במלחמה הזאת אין שום הסכם שלום שיכול לעצור את המלחמה, רק לנצח או להפסיד

מאת: הרב ישראל היימן

את משה, בחור נעים ויקר, פגשתי לראשונה בבית הכנסת השכונתי אליו נכנסתי להתפלל תפילת מנחה ביום שגרתי ורגיל לחלוטין. כשהוא פנה אלי אחרי התפילה לשאול באיזה מדף מונח הקובץ מפרשים על בבא קמא לא שיערתי לעצמי שהשאלה התמימה הזו תוביל למסע אותו עברנו בתקופה הארוכה שלאחר מכן, הראתי לו את המדף והוא שאל בביישנות אם יש כאן אולי איזה אברך או מישהו אחר שאני מכיר שיש לו קצת זמן פנוי ללמוד איתו ולהכין אותו לקראת מבחן שיש לו באיזה ישיבה, השאלה הייתה מוזרה מאד, בחור שנראה נורמלי שצריך ללמוד למבחן באמצע החורף, ואין לו אבא או מישהו אחר ללמוד איתו, ובכלל מה הוא עושה כאן, בחור לא מוכר שלא מתגורר כאן ולא ראיתי אותו מעולם. לא שאלתי אותו שאלות מיותרות אלא פשוט התיישבתי איתו על הספסל הקרוב ללמוד שעה ארוכה ומענגת, כשסיימנו הוא שאל אם הוא יהיה לי זמן גם מחר ומחרתיים כי המבחן עוד כמה ימים והוא ממש לחוץ, אתה יודע מצוין, אמרתי לו, לא נראה לי שיש לך איזה בעיה, אבל אם אתה רוצה נוכל לקבוע בשעה אחרת שתהיה נוחה לי ולך, תיאמנו בינינו את השעות ואת השאלות הקושיות והתמיהות שהיו לי קברתי עמוק אי שם במרתפי המוח, אם הוא לא משתף אותי אז גם אני לא שואל, חשבת?

אותי שאני אצליח במבחן, היום בערב אני נבחן. משה הרים את הגמרא ופנה אל היציאה. לא נתתי לו להתרחק, קמתי גם אני ויצאתי אחריו, הנחתי לו יד על הכתף, משה, אמרתי לו, יש לי הרבה שאלות, אבל אני שומר אותם לעצמי כי זה לא התפקיד שלי לשאול אותם, אני מבין שיש לך איזה סיפור, אני מריח שיש משהו מאחורי המבחן הזה באמצע החורף, אני לא אמור לשאול ולחפור, אם תרצה תשתף אותי, אם אני אזכה אולי אוכל לעזור לך, בכל מקרה קח את מספר הטלפון שלי, רק אם תצטרך יום אחד ללמוד עם מישהו, קרצתי לו בחיוך. החלפנו מספרי טלפון והיה ברור לי שהוא יתקשר, וזה אכן קרה, יומיים אחר כך הוא התקשר וביקש לבוא לדבר איתי, קבענו הפעם במקום פחות רשמי וכבד, קבענו בשעות הערב בפארק העירוני הסמוך לבית. על בקבוק קולה בו הצטיידתי מראש וכמה קבוקים התיישבנו לשוחח, לא ידעתי כלום מראש, לא היה לי שמץ של מושג מה משה ידידי הטרי רוצה ממני ומה אני יכול לעזור לו. הוא התיישב על קצה הספסל בביישנות ואחרי כמה מילים של נימוס הוא הגיע לעיקר. כמו ששמת לב, הוא התחיל, אני לא בחור בטלן, אולי לא יפה שאני מדבר על עצמי, הוא פלט והמשיך, אבל חשוב לי שתבין את המצב, אני יושב ולומד די ברצינות, אפילו נחשב לאחד הבחורים המובילים בשיעור, סיכומים שכל אחד היה מתגאה בהם, שאלות טובות בשיעורים, חברות מצוינות, לא חסר לי כלום, אבל יש דבר אחד שמעיב על הכל... הוא לקח נשימה ארוכה והמשיך, יש לי בעיה אמיתית, לא פעם כשאני

למחרת בשעה שנקבעה התיישבנו ביחד לעוד שעה ארוכה של לימוד סוער, הבחור גילה כישרונות חזקים ויכולת הבנה מצוינת, ועדיין בסיום הלימוד, הוא נפרד ממני בסיכום להיפגש גם מחר בלי לומר מילה נוספת. למחרת בסיום הלימוד שגלש קצת אל מעבר לזמן המוסכם, משה סגר את הגמרא ונשאר לשבת, הבנתי שיש לו משהו לומר וחיכיתי בנימוס, כשהשתיקה התארכה הוא שאל אותי, תגיד, אתה לא מתפלא מאיפה נפלתי עליך, מה אני רוצה ממך באמצע הזמן עם מבחן לישיבה, מה פתאום אני כאן בכלל? את כל רשימת השאלות שניקרו לי בראש שלושה ימים הוא עכשיו ירה בעשרים שניות, לא הבנתי מה קורה כאן לכן רק הגבתי, כן, אני מתפלא, ואם אני מתפלא אני לא יכול ללמוד איתך? דווקא נהנתי מאד... הוא היה מאוכזב, זה היה שקוף שהוא רוצה, רוצה מאד שאני אשאל אותו את כל השאלות האלו, אז הוא רק קם ואמר לי, טוב תברך

לא מבין, קטע אותי משה, מה זאת אומרת מי אני, אני יודע בבירור מי אני, מי המשפחה שלי, באיזה ישיבה למדתי ולא יזו אני עובר, מי אני זו שאלה לא מציאותית.

רגע רגע, עניתי, תרים את היד שלך, ביקשתי, משה הסתכל עלי בפליאה ובחצי חיוך הוא הרים את יד ימין, של מי היד הזו? שאלתי, שלי, הוא ענה בלי לחשוב, אז היד היא לא אתה עצמך, היא שייכת לך, המשכתי, והראש של מי הוא? גם הוא שלך, המשכתי בלי לחכות לתשובה, אז הוא גם לא אתה עצמך אלא שייך לך, כל האיברים הם שלך, רכוש שלך, כמו שהבגדים שעליך הם שלך, זה לא המציאות שלך.

משה הסתובב אלי בחדות, אתה מנסה לומר כנראה שהנשמה היא האני בעצמי, לא? גם זה לא נכון, כי גם הנשמה היא שלי, שייכת לי ולא האני עצמי, למה היא יותר אני מהיד שלי?

אתה למדן, עניתי, זה בדיוק מה שאני מנסה להסביר לך... גם היד שלך כמו הלב שלך ואפילו הנשמה שלך זה לא אתה עצמך, 'מי זה אתה', את זה רק אתה קובע, אתה יכול לקבוע שזה יהיה הראש, אתה יכול לקבוע שזה יהיה הרגליים ואתה יכול לקבוע שזו תהיה הנשמה, או בקיצור אתה תקבע מה המקור ומה הנספח, אתה ורק אתה יכול להחליט מהו העיקר ומה טפל אלי.

ומה שתחליט זה יהיה אתה, זו תהיה האישיות שלך, אם תחליט שהגוף, לא משנה איזה חלק ממנו זה העיקר, אז הנשמה תהיה טפלה, ואם תחליט שאתה זה הנשמה, שהיא זו שמובילה, אז הגוף ינוע בעקבותיה לאן שהיא תיקח אותו, היא תשלוט ותקבע את סדרי העדיפויות ולא הרצונות הגשמיים.

נראה לי שזהו להיום, סיימתי בחדות, נתתי לך הרבה מאד חומר למחשבה, אני אקח אותך הביתה ונמשיך לשוחח בפעם אחרת בע"ה, נראה לי שעם החומר שנתתי לך היום אתה יכול להתחיל לעבוד עם עצמך ולהגיע לכל השיג שהוא.

קמתי מהספסל והתחלתי לצעוד לכיוון הרכב, משה התיישב לידי מהורהר, ושחק כל הדרך לביתו בקצה השני של העיר.

משם המשכתי לביתו של המשגיח בישיבה בה הוא למד עד היום אותו אני מכיר כבר שנים רבות, ובמילים קצרות סיפרתי לו על ההכרות המוזרה שלי עם מי שהיה תלמידו עד לפני שבוע וקצת, סיפרתי לו על השיחה והתובנות שהעלנו בה, וביקשתי ממנו לתת הזדמנות שנייה לבחור שרוצה באמת ובתמים לעלות על דרך המלך ולמצוא את האני שלו במקום הנכון.

למחרת בשעות הבוקר המוקדמות קיבלתי טלפון ממשה שסיפר לי שבמפתיע המשגיח התקשר והחליט להשאיר אותו בינתיים ולתת לו צ'אנס נוסף, חייכתי מאחורי הפלאפון בלי שהוא ירגיש וסיכמתי איתו שנשמור על קשר רציף.

אל תחשבו שהסיפור נגמר כאן, משה עוד עבר התמודדות שלא תמיד הייתה קלה, הוא הלך לפעמים בדרך לא זרועה במסע הזה לגילוי האני שלו, ושבוע שעבר כששמעתי שהוא התקבל לאחת הישיבות הגדולות מהמובחרות ביותר ידעתי שהוא גם מצא, מצא את עצמו. אין לי ספק שה'אלול' הזה יהיה אצלו אחרת לגמרי...

מרגיש שכבד לי, שאני צריך קצת שחרור אני מתפרק, ממש מתפרק, זה יכול לבוא עם תעלול לא שגרתי שמוציא את החברים ובעיקר את הצוות מהכלים, זה יכול להיות איזה העלמות ליום או חצי יום לכל מיני מקומות, לא חלילה בעייתיים, אבל זה יכול להיות ליום שלם... לפעמים אני גורר אתי כמה חברים לתעלולים שלי או לכל מיני הרפתקאות כאלו ואחרות, הכל נעשה בין לבין, שלא תבין לא נכון, אני עושה 'שטייגען' גדול, אבל כזה אני, אם נרצה להגדיר את זה טוב, אני אספר לך שפעם אחרי אחד מהשגעונות שממש הוציאו את המשגיח מדעתו עברתי ליד חדר הרבנים בישיבה ושמעתי את המשגיח אומר למישהו "זה אווילדער חיה"..." אולי זו ההגדרה הכי טובה...

הרבה פעמים כבר התחרטתי, הרבה מידי פעמים כבר יצא לי לבקש סליחה מכל מי שהייתי צריך, והיו הרבה כאלה, אבל כנראה שהאחרון הכביד, לפני שבוע עשיתי איזה שטות מצחיק, אני מתבייש אפילו לספר לך מה זה היה, אבל כבר לא היה שייך לשתוק על זה, כל הישיבה הייתה כמרקחה, המשגיח סידר לי איזה 'ריענון' בישיבה אחרת...

אתה מבין? אני הולך לישיבה חדשה לתקופה או לתמיד, ואני מפחד מאוד, מי אמר ששמה לא יהיה אותו דבר? מי אמר שהיצר הזה לא יתקוף אותי שוב? אני יעשה עליהם רושם טוב ושבוע אחר כך פתאום יצוץ לי איזה תעלול בראש, תבין, תחנונים עמדו בעיניו, זה לא נשלט אצלי, מאז שהרעיונות עולים לי לראש עד שהם מתבצעים בפועל לא עובר הרבה זמן, זה עובד לי על אוטומט...

על הספסל השתררה כעת שתיקה כבידה, בררתי את מילותי לפני שהתחלתי לענות לו.

תראה, אמרתי, אתה מתמודד, זה לא קל, אבל אני רוצה להרגיע אותך בדבר אחד, ההתמודדות שלך מוכרת, כל באי העולם מתמודדים איתה...

הוא הרים גבה בתמיהה ואני המשכתי, כמו שאתה בוודאי יודע אתה אני וכל מי ששם נברא קרוי עליו עשויים משילוב קטלני של רוח וגשם, נשמה אלוקית וגוף חומרי עכור, השילוב הזה קטלני כיון שהמלחמה ביניהם היא נצחית ולא מפסיקה לעולם, הגוף מושך ללמטה, להנאות גשמיות, לדברים ברי חלוק, והנשמה כוספת להידבק במקור ממנה היא מגיעה, אין שום הסכם שלום שיכול לעצור את המלחמה הזו בה יש רק שתי אופציות לנצח או להפסיד. גם אתה וההתמודדות שלך כלולים בקטגוריה של המלחמה הזו, הנשמה שלך משתוקקת וגם מצליחה, וגם הגוף שלך חפץ וגם הוא לפעמים מצליח, זה תלוי בידיים שלך זוהי העבודה איתה אתה תתמודד בכל ימי חייך בצורות כאלו ואחרות, גם כשיעבור לך היצר לעשות את מה שאתה עושה כיום הוא ירצה שתעשה דברים אחרים, והנשמה, היא מנגד תמיד תרצה את ההפך, את הלימוד שאתה כל כך טוב בו, את התפילות, את המעשים הטובים.

ואם תשאל, אז אין, אין מתמודדים, אין באמת מנצחים טיים אוטומטי שמשלט לך על המעשים, על עצמך, משה הנהנן בחזקה לאות שהוצאתי לו את השאלה מהפה, בשביל זה, עניתי מיד, אתה צריך להחליט מי אתה.

מנהג מוזר וחולני היה לו ל'מיכאל המלאך', הוא היה כל היום אוסף גרוטאות מגרוטאות שונות, ומביאם לבית המדרש, כל מסגרת מתפוררת של חלון, שלבים עקורים של תריסים, סחבות וסמרטוטים כלי בית ישנים ומזרנים מתבלים, נאספו על ידו בעמל ויזע ומצאו את מקומם בשולי בית המדרש שעמד להתפקע מהאוסף המתרחב והולך של 'מיכאל המלאך'

תפסת את המרובה שבחברך, לא תפסת!
תפסת את המרובה שבך, תפסת!

הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג
ר"מ ישיבת אמרי משה ירושלים

למה תחילת הזמן של השנה החדשה הוא לא באב?! למה הוא נתקע באלול עם כל הלחץ של ימי הדין?! כמה היה כיף אם זה היה מתחיל בזמן רגוע בלי לחץ.... גם הלחץ של הישיבה החדשה.. גם הלחץ של השנה החדשה... ובאלולללללללל!

לא מעט בחורים מרגישים לחץ כפול בתחילת אלול, לאלו שזו תחילת ישיבה קטנה או גדולה או כל תחילת שנה חדשה עם כל השינויים החברותות החברים.... וגם השיחות המלחיצות של אלול... על ימי הדין... על 'מה יהיה חייבים להשתנות'!....!

בואו וננסה ללמוד מ'המלאך מיכאל' מביאליסטוק, כיצד אפשר להיכנס באופן הראוי לשער של אלול עם כל ההתחלות החדשות והלא קלות כלל וכלל....

וכך היה סיפור המעשה כפי שהיה נוהג לספר הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל:

בביאליסטוק היה בחור מסכן וחולה ששמו היה מיכאל, בחור מסכן שהיה מסתובב הלון ושוב מבלי מעש, הבחור הזה היה קורא לעצמו לא פחות ולא יותר 'המלאך מיכאל', הוא האמין באמונה שלימה שהוא המלאך מיכאל בכבודו בעצמו, וכשהיו חבריו ובני גילו מלגלים עליו על כך, היה מתקומם ונוזף בהם על כך שהם כופרים בדברי הנביאים, ובמה שכתבו בספר דניאל ששם מכונה המלאך מיכאל 'השר הגדול' וכו' וכו'.

מנהג מוזר וחולני היה לו ל'מיכאל המלאך', הוא היה כל היום אוסף גרוטאות מגרוטאות שונות, ומביאם לבית המדרש, כל מסגרת מתפוררת של חלון, שלבים עקורים של תריסים, סחבות וסמרטוטים כלי בית ישנים ומזרנים מתבלים, נאספו על ידו בעמל ויזע ומצאו את מקומם בשולי בית המדרש שעמד להתפקע מהאוסף המתרחב והולך של 'מיכאל המלאך'.

כשהיו מנסים להסביר לו שעמלו לשוא, וכל אספנותו אין לה שום תועלת ולשם מה טרחתו המיותרת, היה אומר, שעוד יהיה מכל דבר תועלת ואף הביא לכך סימוכין ממשנה מפורשת באבות (פ"ד

מ"ג) 'שאיין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום', וכך לא הועילו כל התחנונים שיפסיק ממנהג מטריד זה, והוא המשיך והמשיך...

והנה יום אחד, מספר ר' יעקב זצ"ל, אנחנו יושבים ולמדים בבית המדרש, קול התורה עולה וגואה... אבל רעש חזק מכיון פתח בית המדרש.... אנחנו מסתכלים לראות את סיבת הרעש המוזר, והנה.... בפתח עומד מיכאל כשממצחו ניגרת הזיעה כמים, הוא אדום ממאמץ, אבל עיניו בורקות מאושר, על גבו וכתפיו מונחת לה שידה גדולה רחבה שבורה וקרועה, כזו גרוטאה גדולה כבר זמן רב לא זכה מיכאל למצוא, היה קשה לו לסחבה עד הבית מדרש, אבל מי הוא שיותר על כזו מציאה גדולה.

והנה הוא כבר בפתח הבית מדרש, מאושר.... אבל מיזוע עד מאד, הוא כבר כמה דקות מנסה בכל כוחו להכניס את המציאה הגדולה בפתח בית המדרש, אבל גודלה ורוחבה מונע זאת ממנו, אבל מיכאל לא מוותר, הוא פוסע לאחוריו ומסתער שוב.... ונתקע, שב לאחוריו וביתר שאת מסתער עם השידה על פתח בית המדרש... אבל ללא הועיל, וכך הוא מנסה שוב ושוב וכל פעם נחבט בזעם בשער הפתח, מה שלא מועיל לו כדי להבין שהשידה בגודלה זה לא תוכל להיכנס כי רחבה גדול מהפתח.

הבחורים מרחמים עליו וניגשים להסביר לו, שאולי יוריד ויפרק את

והמצחין לשער של אלול, ומשם לנסות להמשיך ולהתחזק במה שצריך.

ולא רק זה, אלא למדונו רבותינו, שהקב"ה רוצה מאתנו שנתייצב על דרך הטוב כלשונו של הרבנו יונה, שנראה שאנחנו מנסים ורוצים להיכנס לשער האלול, אף שאיננו יכולים לנקות עצמנו מהמשא המצחין של כל השנה אבל לפחות מנסים לפרק, להתבונן במה שמונע מאתנו את ההתקדמות, במה שחטאנו במה שנכשלנו, עצם הפירוק עצם ההתבוננות עצם הרצון הוא כבר כרטיס כניסה לשער של אלול ליום הדין, ובודאי שהמטרה שעל ידי זה נבא לתקן את מעשינו בכל דרכי התשובה הנצרכות.

עוד למדנו ממיכאל מביאליסטוק, גם לגבי אופן ההתחלה של השנה החדשה של הישיבה החדשה! בחור מגיע לישיבה חדשה הוא רוצה להצליח מיד להראות את כוחו וגבורתו לעין כל, להצליח בלימוד להצליח בחברה, להרשים את רבותיו... להיכנס בפתח עם כל ההצלחות בכל הכת... אבל כבר בסוף היום הראשון הוא מביט ורואה את חבריו האחרים ואומר לעצמו הוא הצליח היום יותר ממני בסדר, אליו נגשו הרבה לדבר בלימוד, אליי אף אחד... והשני הצליח יותר ממני בשיעור, כל הזמן שאל והתווכח עם המגיד שיעור... והאחר תפס קשרים עם כל החברה וכבר כולם מסביבו... ואני בקושי... ונפשו עליו מתאבלת...

יש לידיע, מי שבא לישיבה על דעת להצליח מיד עם כל ההצלחות שהוא חלם שהם נשאים עליו ואיתו, וכל סוף יום הוא מחשב כמה הוא הצליח וכמה חבריו הצליחו, הרי סופו אכזבה יאוש וחדלון! בחור צריך לפרק את הצלחותיו, לדעת שהוא לא מצפה מעצמו בהתחלה להצליח כמו כולם ולהצליח בכל, אלא לעשות מה שהוא צריך ויכול לעשות, תיכנס רק עם הכוחות שיש לך ואיתם תעבוד בכל הכח מבלי להסתכל כל הזמן לצדדים ומבלי לנסות להיכנס בפתחים לא לך, ורק זו הדרך להצליח. רק כך מובטח שבסוף תראה ברכה, כי רק הבחור שמשקיע במה שיש בו, הוא זה שמוציא את כוחותיו מהכח לפועל באופן הטוב ביותר!

תפסת את המרובה שבחברך, לא תפסת! תפסת את המרובה שבך, תפסת!

בחור צריך לפרק את הצלחותיו, לדעת שהוא לא מצפה מעצמו בהתחלה להצליח כמו כולם ולהצליח בכל, אלא לעשות מה שהוא צריך ויכול לעשות, תיכנס רק עם הכוחות שיש לך ואיתם תעבוד בכל הכח

צדדי השידה את הידיות ואת הרגלים ואז ינסה, אבל מיכאל לא יותר על המציאה הגדולה, הוא לא יפרק אותה... וכך ניסה וניסה עד שיתייאש...

תובנה עצומה נלמדת מהסיפור הזה של 'מיכאל המלאך', הן לגבי עבודת חודש אלול שלנו, והן לגבי האופן בו נתחיל ברגל ימין את האלול החדש במקום החדש, מבלי ליפול ב'כל ההתחלות קשות' שיש לכל אחד מאתנו.

חייבים להשתנות! אי אפשר להגיע ליום הדין מלאי רפש של כל השנה! השיחות של המשגיח לא נותנות מנוחה... מה עושים?! למדנו ממיכאל מביאליסטוק, שאם נבוא עם כל המשא שעלינו - להיכנס בפתח של אלול, לא נוכל!! זה לא ייכנס! ואנחנו רק נזיע, נחבוט בעצמנו שוב ושוב, הדרך היחידה היא להתחיל לפרק את המשא, לפרק את הידיות לפרק את הרגליות, להתחזק בהתחלה בקצוות בדברים הקטנים, ואז... אפשר להיכנס גם עם המשא הבלה

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל: 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

**קשה לך?
זקוק לעזרה?**

הוא נשא אלי את עיניו הטהורות, התבונן בי ואמר לי: "כן". פתע פתאום נכנס בי פחד נורא, ובבת אחת שכחתי הכל, כאלו נמחק לי, כל הדיסק... בכל כוחי ניסיתי להיזכר לשם מה באתי, למה אני פה - ושום כלום, עמדותי נבון ומבולבל, ולא מצאתי שום מילה בפי, גולם בהתגלמותו...

רבינו אמר לי "קח חומש". הוצאתי חומש מהספריה, הנחתי על הסטנדר, ו... לא זכרתי איפה לפתוח... הכל נמחק! התחלתי לדפדף במהירות, אולי אם אראה את הפסוק אזכר במשהו. דפדפתי ודפדפתי... ובינתיים עובר זמן. והחדר מלא אנשים, והבושות... אוי הבושות...

בן רגע קלט מרן את הסיטואציה. הוא הצביע על רש"י, ואמר "אתה מתכוון לרש"י הזה? שאלה מצוינת! התשובה היא כך וכך, ולפי זה מסבירים כך וכך..." שמעתי אותו עד תום, אמרתי "ישר כוח" ויצאתי, כמעט נמלטתי, משם. האמינו לי, שעד עצם היום הזה איני יודע על איזה רש"י הוא הצביע...

הרי לכם דוגמא חיה של מידות טובות!

ואלו היו מעשים של שיגרה שקרו פעמים רבות. הרגישות של מרן

לזולת היתה מופלאה ממש. באחד הימים נכנס בשעות קבלת קהל בצהריים אב עם בנו בן החמש עשרה. האב אמר שבנו גמר מסכת מגילה, והוא רוצה שהרב יבחן אותו. לא היה מדובר על מבחן רגיל, כמובן, דבר כזה אינו מתאים כשחמישים אנשים נוספים ממתנינים בתור. כוונתו היתה, שהרב ישאל שאלה, והנער יענה תשובה, ומכך יצא חיזוק לבן. מובן שבמצב כזה בוחרים את השאלה הכי קלה במסכת מגילה. מהי השאלה הקלה ביותר שאפשר לשאול על מגילה? - על המילים "מנצפ"ך צופים אמרום". מי המציא את האותיות הסופיות? - נביאים.

פנה אפוא רבינו אל הילד: "למדת מגילה? חזרת? אתה רוצה שאשאל אותך משהו? טוב. מי המציא את האותיות הסופיות?" מרוב לחץ שכח הילד ונאלם דום. רבינו המתין שבריר רגע, ואז אמר "אוי, התבלבלתי, זו גמרא במסכת שבת". כידוע, הדברים מופיעים גם במגילה (ב ע"ב) וגם בשבת (קד ע"א). "נשאל שאלה אחרת", ומיד עבר לשאלה שאותה ידע הילד לענות בשטף.

הרי לכם אדם שכולו מידות!

(מתוך 'ומתוק האור' פניני רבי חיים)

כולנו לעשות מה שאנחנו צריכים וחייבים, ונזכה להצלחה בסייעתא דשמיא במה שאנחנו צריכים.

אם רואים ביקורת על מישהו, אפילו אם לא מדברים, לחשוב לכף זכות, יכול להיות שהמציאות היא אחרת

ויש גם ענין כזה שגם בלב לדון לכף זכות, אם רואים ביקורת על מישהו, אפילו אם לא מדברים, לחשוב לכף זכות, יכול להיות שהמציאות היא אחרת.

יש גמרא בשבת קכ"ז שאחד עבד אצל בעל הבית, עבד שנה שלמה, ולפני יום טוב הוא ביקש שייתן לו את השכר שמגיע לו, אמר לו בעל הבית: אין לי, והוא רואה שיש לו כן, כל מה שהוא מבקש יש לו והוא אומר שאין לי, ומה התברר? היה הכל ממושכן, הכל ממושכן, כך

כתוב בגמרא, שהכל היה ממושכן, והוא דן לכף זכות. אז כתוב שם ככה, כמו שדנתוני לכף זכות המקום ידן אותך לכף זכות, כך לשון הגמרא, כך אמר הבעל הבית לפועל, והגמרא מביאה את זה, זאת אומרת שזה דבר אמיתי, מי שדן לכף זכות דבר שלא מסתבר בכלל, אבל יכול להיות כף זכות, יכול להיות שאין כאן פשע בכלל, יכול להיות שזה אונס, יכול להיות, אז מי שדן לכף זכות, המקום מידה כנגד מידה דנים אותו לכף זכות.

האדם עם מידת הדין - מי יצדק לפניך בדין?! אדם שייצא ידי חובתו כל רגע ורגע שיש חיובים, יש חיובים בחובת הלבבות וחובת הדיבור וחובת המעשים, הרבה חיובים יש, ומי יצדק לפניך בדין, אבל זה קשה, אז דנים אותו לכף זכות, שזה קשה לו, שהוא לא יכול, הוא אנוס, זה הכף זכות, זה מידה כנגד מידה.

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

18-18-20-1800

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**מרגיש
לבד?**

אנחנו נקשיב לך!

מישהו חשב על המשמעות של ברכת המוציא?

ומה עם הסעודה עצמה

ומה עם הסעודה עצמה? אצל בחורים שאוכלים בחדר אוכל, מדובר בנקודה רגישה במיוחד... ישנם כאלו, שתמיד ישאירו לאחרים את המנה הגדולה יותר... אולם ישנם כאלו שתמיד ידאגו קודם כל לעצמם, ואילו לאחרים? הלואי שישאר משהו... ישנם כאלו שמגיעים לחדר האוכל בדיוק ברגע בו הוא נפתח, בעוד אחרים מגיעים בנחת וסומכים על כך שאף אחד לא ישאר רעב... ובכן, איך נראית ארוחת הבוקר של האדם?

וברכת המזון, הינה פרשה בפני עצמה... הלא היא מדאורייתא! האם בחור חושב בכלל על המשמעות של ברכת המזון? מה כתוב בה? הלא בברכה הראשונה של ברכת המזון נמצאים כל יסודות האמונה! כשהיו שואלים את מרן הרב שך במה להתחזק, הוא המליץ תמיד להתחזק בדברים קטנים, כמו למשל: לברך את הברכה הראשונה של ברכת המזון מתוך סידור...

ואז, בחור מגיע לסדר א'... דבר ראשון הוא מחפש סטנדר נח... אחר כך, גמרא... בדיוק אז נקלע לידו ספר כלשהו, והוא מעיין קצת בהקדמה... וכך חולפת לה חצי שעה... רק אז, הוא פותח את הגמרא... וכן הלאה... בסופו של הסדר, הוא מרגיש שהוא 'מתמיד' אמיתי: הרי הוא למד כל הסדר, לא בזבז רגע! אולם מה האמת?

רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל היה אומר, שמתמיד אמיתי הינו זה שמגיע לבית המדרש ופשוט מתחיל ללמוד... לא מחפש סטנדר, לא מחפש גמרא, לא שום דבר... פשוט מגיע ומתחיל ללמוד!

ומה קורה כשבאמצע הסדר מישהו קורא למיודענו אל מחוץ לבית המדרש? כמובן... הוא מיד קם והולך... רבי משה טיקוצ'נסקי זצ"ל היה אומר על אותם אנשים שממהרים לצאת מבית המדרש כש'קוראים להם', שהם בדיוק כמו בהמה דקה... הלא כיצד קונים בהמה דקה? במשיכה... וכיצד עושים משיכה? הגמרא אומרת: קורא לה והיא באה... כלומר: מי שקוראים לו והוא בא - כמוהו כבהמה דקה...

אומרים, שכאשר אדם יגיע לעולם הבא, ויצטרכו להעריך את המצוות שלו - יעריכו אותן לפי הערך שהוא עצמו ייחס להן בחייו... אדם שהיה מוכן לעזוב את בית המדרש בשביל עשר שקל, זאת

אומרת, שבעיניו, לימוד תורה שווה פחות מעשר שקל... אדם שהיה מוכן לעזוב את הגמרא כל אימת שמישהו קרא לו מחוץ לבית המדרש - זה בדיוק הערך שיהיה ללימוד התורה שלו בשמים! כידוע, הרב אלישיב לא היה משיב לשאלות בעת לימודו, יהיה מה שיהיה. פעם, באמצע לימודו - התעוררה שאלה של פיקוח נפש, ובלית ברירה הפסיקו את הרב אלישיב, שאלו את השאלה, ואילו הוא השיב מה שהשיב, וחזר ללמוד. אולם מאוחר יותר, התאונן באזני אחד ממקורביו: "אילו ישנתי, האם היו מעירים אותי בשביל שאלה כזו? סביר להניח שלא... אבל מה? אני 'רק' לומד... אז אפשר להפריע לי... איזו ירידת הדורות!"...

כשהיו מגיעים אל ה'סטייפלער'

כשהיו מגיעים אל ה'סטייפלער' ומתייעצים איתו אודות הנקודות בהן יש להתמקד בבירורים לקראת שידוכים, הוא היה עומד על שלשה נושאים מרכזיים: ראשית - האם הבחור ירא שמים. שנית - האם יש לו שכל ישר. ואילו הנקודה השלישית - האם יש לו מידות טובות.

בכל הנוגע לשני הנושאים הראשונים, הרי שאין כל קושי לברר אודותיהם. את יראת השמים של הבחור ניתן לבחון על פי תפילותיו, על פי דקדוק המצוות שלו, וכן הלאה. גם אודות השכל הישר שלו ניתן לברר בקלות אצל אנשים שלמדו איתו.

אולם בנוגע לנושא השלישי, הרי שהבירור מורכב יותר, משום שעל מידותיו הטובות של בחור - קשה לעמוד בבית המדרש... לשם כך יש לבחון את התנהגותו בחדרי חדרים: בבית, עם חברי החדר, וכן הלאה, והפרטים הללו - פחות גלויים לעין...

כשהיו מספרים ל'סטייפלער' על בחור שהוא בעל מידות טובות, הוא היה שואל: "מה הכוונה 'מידות טובות'? האם בכך שהוא הסתדר עם הסטנדר - יש כדי להעיד על המידות הטובות שלו? האם הסטנדר פעם ביקש ממנו להוריד את הזבל או לעזור בבית? האם הוא מצא את הסטנדר ביום מן הימים במצב רוח מדוכדך? האם הוא פעם היה צריך לומר לסטנדר מילה טובה? לחיות עם הסטנדר - זו לא בעיה! מידות טובות נבחנות ביחס לאנשים - ולא ביחס לסטנדרים!"

ובכן, זוהי דוגמה של 'יעד' אליו אמור להביא אותנו לימוד המוסר. 'אדם מוסרי' - הינו אדם שבכל מקום אליו הוא הולך, ובכל סיטואציה בה הוא נמצא - נוהג כאדם מוסרי.

(מתוך הספר 'נפשי חמדה' קטעים נבחרים מתוך ועדים שנמסרו)

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-17

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

בחורים יקרים!

הפעם נחריג מנהגינו הקבוע ולא נציג שאלה כאלונו על השאלה, אלא נצטרך על נפש שאלה, על ידכם החברים, מעת לעת בתקופת חג שבועות, וננסה לסדר מעט את הדברים:

בחג שבועות אלו מתחילים בעצם שני דברים מהותיים, והמשאלות שנעשה על ידכם עולה שהעניין האלו יכולים לגרום אצל חלקכם סוגם נפלא לעולה, אך אצל לא מעטים, מתוך האלו, מתח אלו אלו אפילו חרדה, דאגה הדברים האלו עלולים לגרום חילול ליוזמה... נפרט... 'אלו' הוא זמן להתחדשות, כולם מתחדשים, כולם עולים משיעור אישית, וחלקם מתחדשים עוד יותר ועולים משיעור אישית, מתחילת תורה אישית קטנה או משיעור קטנה אישית גדולה... אך מלבד כל זאת, 'אלו' הוא גם חג התשובה, ודבריו איתכם על זה הרהר משיעור, ואלונו נצריש לענות את מעשינו ולרחות חיינו באלו המעט הקרב ובא. 'תשובה' הוא מעט גדול ועגב, ומעט מעט רבים מכך, האם המעט הזה לא מספיק הרהר, ומלבד מעט פחד ואימה והרהר חוסר הבנה, אינכם יודעים מה לעשות עם העניין הזה שנקרא 'תשובה'. וכמה מתערה עם האתגר של תחילת שנה חדשה ועוד יותר עם תחילת ישיבה חדשה, זה גורם לבלבול רב.

שהם שבים אליו, אף כשחטאו בעבר, הוא קשר זך נקי ורענן כאילו מעולם לא חטאו, כי 'תשובה' מהותה היא לשוב אל הקב"ה והיא יוצרת התחדשות וזו תקווה לכל אחד ואחד...

ואמנם, בכל השנה צריך לשוב אל הקב"ה אחרי החטאים, אלא שבחודש אלול, יש קרבה מיוחדת, כי הקב"ה יורד אלינו, 'אני לדודי ודודי לי', וממילא הרבה יותר קל להתקרב אליו שוב. הקב"ה כבכיל נותן את עצמו ופותח לנו דרכים לשוב אליו ולהתחדש...

אם כן, חודש זה הוא הזדמנות להתחדשות כללית בכל שטחי החיים. תארו לעצמכם שיתנו לכם הזדמנות לחזור כמה שנים אחורה ולעשות את הדברים אחרת בלי טעויות, כמה הייתם שמחים על ההזדמנות הזו?! הרי אין אדם שלא למד מטעויותיו ורוצה להתחדש... זהו 'אלול' הזדמנות להתחדשות...

ואם בדיוק בחודש הזה אנחנו מתחדשים יותר, כי אנחנו גם עולים שיעור או עוברים ישיבה, בוודאי שלא נפסס את סגולת הימים הללו, ונתחדש בכל כוחנו, נשליך מעלנו את הסטיגמות שיש לנו על עצמנו, נפסיק לחשוב על הכישלונות שלנו מהעבר, לא החברתיות ולא הרוחניות ולא הלימודיות, אנחנו חדשים לגמרי בכל התחומים, כי אם הקב"ה העניק לנו את המתנה הנפלאה הזו שנקראת 'תשובה', לשוב אליו ולהיות 'חדשים', זה אומר שכל אחד יכול להתחדש בכל תחום ועניין....

וזו עבודת ה'אלול' האמיתית, לא מתח וחרדה סתמיים מבלי יכולת להשיג משהו בגללם, אלא קרבה ואהבה לקב"ה ותחושת רענונות והתחדשות שתביא את כל המתבונן להיטיב את דרכיו ואת מעשיו, לשקוע עמוק בלימוד התורה הקדושה, שהיא העבודה האמיתית של בני הישיבות. בהצלחה!

ובכן, הבה נסדר את הדברים!

שני העניינים הנ"ל, חודש התשובה וחודש ההתחדשות, קשורים מאוד אחד לשני, ואם יורשה לומר, זו הזדמנות נפלאה לעלות שנה או לעבור ישיבה דווקא בחודש זה... מהי תשובה?

נכון שחלקי התשובה המעשיים הם: עזיבת החטא, וידוי על העבר וקבלה לעתיד, אבל מהותה של התשובה היא פשוטה ביותר, לחזור לאבינו שבשמיים, 'תשובה' מלשון 'לשוב', 'השיבונו ה' אליך'. כשאדם חוטא הוא מתרחק מהקב"ה וכל מה שמתבקש ממנו הוא לחזור אליו. הקב"ה אינו מעניש את מי שחוטא, הוא כן מעניש את מי שלא שב אליו אחרי שחטא, כי החטא הרחיק את החוטא ממנו, והוא מצפה שהחוטא ישוב אליו, ולשוב לקב"ה זה פשוט לחשוב עליו יותר, לדבוק בדרכיו וללכת באורחותיו, ואחרי שנשוב אל הקב"ה בוודאי נתנהג יותר טוב, כי הרי אנחנו עם הקב"ה, חושבים עליו ורוצים להישאר בחברתו....

ירמיהו הנביא אומר: 'שובי בתולת ישראל' הקב"ה קורא לכנסת ישראל, גם אחרי שחטאה ושובה אליו 'בתולה' כאילו מעולם לא חטאה, 'בתולה' זה ביטוי להתחדשות, קשר חדש ואמיץ, קשר שלא היה בעברו תקלות ובעיות. הקשר של עם ישראל עם הקב"ה אחרי

